PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO CZĘŚCI OSIEDLA DOJLIDY GÓRNE W BIAŁYMSTOKU W REJONIE ULIC JACHTOWEJ I ZAGÓRKI

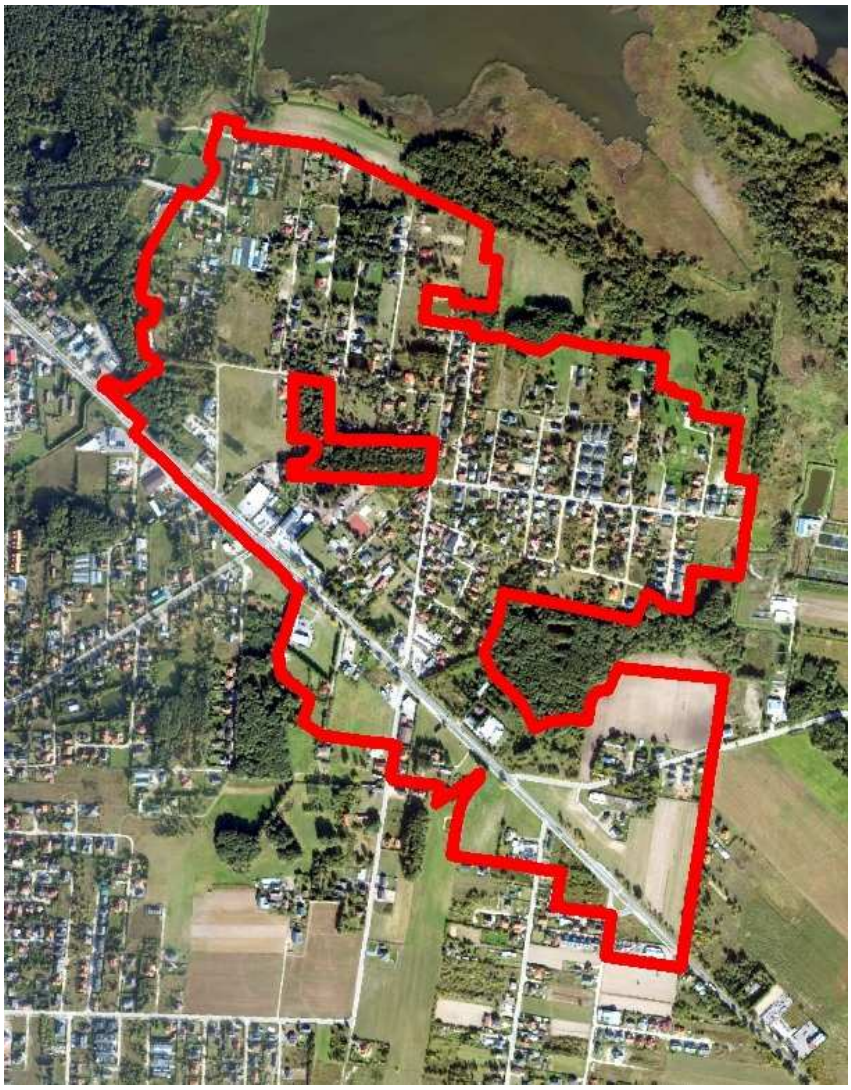

opracowanie:

mgr inż. Kamila Misiewicz

Kamila Misiewicz

mgr inż. Elżbieta Drożdżal

Elżbieta Drożdżal

Białystok, 17 lipca 2025 r.

Urząd Miejski w Białymstoku

Departament Urbanistyki

Referat Prac Studialnych

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI 4

1.1. Zawartość projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i jego główne cele 4

1.2. Powiązania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z innymi dokumentami 7

1.2.1. Ekofizjografia Białegostoku 7

1.2.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku 9

1.2.3. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego 12

1.2.4. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego 14

1.2.5. Program ochrony środowiska dla miasta Białystok na lata 2021–2024 z perspektywą na lata 2025-2028 15

1.2.6. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2023-2028 16

1.2.7. Plan Adaptacji Miasta Białystok do zmian klimatu do roku 2030 17

1.2.8. Program ochrony powietrza dla aglomeracji białostockiej 18

1.2.9. Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa podlaskiego 19

1.2.10. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły 19

1.2.11. Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych 21

2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY 21

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA 22

4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO 23

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU 23

5.1. Aktualny stan środowiska przyrodniczego 23

5.2. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu planu 33

6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM 34

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY 36

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PLANU 38

9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE PROJEKTU PLANU, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO 42

10. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU 45

10.1. Ustalenia projektu planu ograniczające lub eliminujące negatywny wpływ na środowisko i zdrowie ludzi 45

10.2. Ocena skuteczności wprowadzonych rozwiązań ograniczających lub eliminujących negatywne oddziaływanie ustaleń projektu planu na środowisko, w tym na zdrowie i życie ludzi 49

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY (BIORĄC POD UWAGĘ CELE I GEOGRAFICZNY ZASIĘG PROJEKTU PLANU ORAZ CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU) 52

12. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM 54

WYKORZYSTANE MATERIAŁY 60

SPIS RYSUNKÓW 62

SPIS TABEL 63

SPIS ZDJĘĆ 63

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW 63

OŚWIADCZENIE KIERUJĄCEGO ZESPOŁEM WYKONAWCÓW PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO O SPEŁNIENIU WYMAGAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 74A UST. 2 USTAWY Z DNIA 3 PAŹDZIERNIKA 2008 R. O UDOSTĘPNIANIU INFORMACJI O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE, UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (DZ. U. Z 2024 R., POZ. 1112 Z PÓŹN. ZM.) .64

1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

1.1. Zawartość projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i jego główne cele

Zawartość miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określa art. 15 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. poz. 2404).

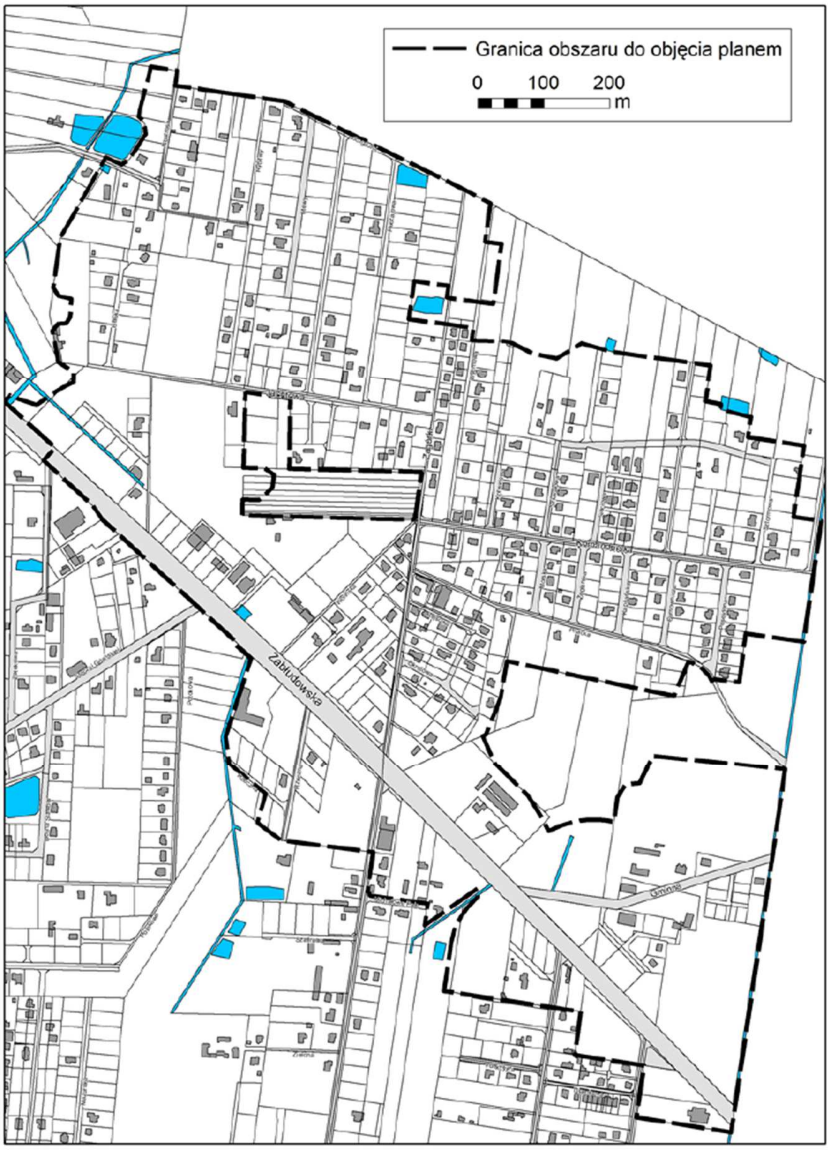

Rysunek 1 Zakres obejmujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy Górne w Białymstoku w rejonie ulic Jachtowej i Zagórki

Teren przedmiotowego projektu planu (rys. 1) poddawanego strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko dotyczy obszaru objętego uchwałą Nr III/22/24 Rady Miasta Białystok z dnia 23 maja 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części Osiedla Dojlidy Górne w Białymstoku w rejonie ulic Jachtowej i Zagórki.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane na podstawie art. 46 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112). Przedmiotowy miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Projekt planu obejmuje obszar o powierzchni około 97,26 ha, w rejonie ulic: Zabłudowskiej, Oceanicznej, Helskiej, Albatrosa oraz wzdłuż granic: administracyjnej miasta i granic systemu przyrodniczego w rejonie ul. Wydmowej, Sztormowej i Gminnej. Opracowanie obejmuje obszar z istniejącą zabudową mieszkaniową niskiej intensywności oraz tereny aktywności gospodarczej.

Na niewielkiej części przedmiotowego obszaru obowiązują ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy Górne w Białymstoku (obszar systemu przyrodniczego miasta) uchwalonego uchwałą Nr XXX/342/12 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 25 czerwca 2012 r., obejmujące układ komunikacyjny. Przewiduje się utrzymanie rozwiązań przyjętych w planie obowiązującym.

Osiedle Dojlidy Górne, położone w zewnętrznej strukturze miasta, charakteryzuje się dużą powierzchnią terenów otwartych o wysokich walorach krajobrazowych oraz zabudową mieszkaniową o niskiej intensywności. Potrzeba sporządzenia planu wynika z konieczności określenia zasad zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy, przede wszystkim mieszkaniowej jednorodzinnej o charakterze ekstensywnym, z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych i ekofizjograficznych, w tym obszarów okresowo podmokłych z wysokim poziomem wód gruntowych. Konieczne jest określenie przeznaczenia terenów zlokalizowanych wzdłuż ulicy Zabłudowskiej pod zabudowę usługową, z dopuszczeniem rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 w rejonie skrzyżowania ulic Zabłudowskiej i Jachtowej. Niezbędne jest również wyznaczenie ciągów komunikacyjnych w celu kształtowania ciągłości struktury miejskiej.

Na przedmiotowym obszarze przewiduje się utrzymanie charakteru układu przestrzennego poprzez kształtowanie zasad zabudowy i zagospodarowania o niskiej intensywności. Zakłada się przeznaczenie obszaru pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, głównie wolno stojącą, a także pod niezbędne usługi towarzyszące ww. zabudowie, zwłaszcza wzdłuż ulicy Zabłudowskiej. Planuje się kształtowanie układu komunikacyjnego w powiązaniu z systemem dróg miejskich, umożliwiającego prawidłową obsługę nowej zabudowy wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną. Na obszarze opracowania, w miejscu wyznaczonego w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku" łącznika systemu przyrodniczego oraz wspomagającego systemu przyrodniczego, zakłada się kształtowanie zabudowy i zagospodarowania terenu z uwzględnieniem powiązań ekologicznych.

Przewidziane funkcje terenów w omawianym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

- tereny oznaczone na rysunku planu symbolami: od **1MNW** do **38MNW**: podstawowa klasa przeznaczenia to **teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej,** zaś uzupełniające klasy przeznaczenia terenu to: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

bliźniaczej (nie dotyczy części terenów z zespołami zieleni wysokiej), teren komunikacji drogowej wewnętrznej, garażu, parkingu, infrastruktury technicznej i zieleni urządzonej,
- tereny oznaczone na rysunku planu symbolami: od **1MNW-U** do **10MNW-U**: podstawowa klasa przeznaczenia to **teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub usług,** zaś uzupełniające klasy przeznaczenia terenu to: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej bliźniaczej, komunikacji drogowej wewnętrznej, garażu, parkingu, infrastruktury technicznej i zieleni urządzonej,
- tereny oznaczone symbolami od **1U** do **14U**: podstawowa klasa przeznaczenia to: **teren usług**, zaś uzupełniające klasy przeznaczenia terenu to: teren magazynów, komunikacji drogowej wewnętrznej, garażu, parkingu, infrastruktury technicznej i zieleni urządzonej,
- teren oznaczony symbolem **1US-ZP**: podstawowa klasa przeznaczenia to: **teren usług sportu i rekreacji lub zieleni urządzonej**, zaś uzupełniające klasy przeznaczenia terenu to: teren komunikacji drogowej wewnętrznej, garażu, parkingu i infrastruktury technicznej,
- teren oznaczony symbolem **1ZP**: podstawowa klasa przeznaczenia to: **teren zieleni urządzonej**, zaś uzupełniające klasy przeznaczenia terenu to: teren komunikacji pieszej i infrastruktury technicznej,
- na terenie oznaczonym na rysunku planu symbolem **1KDG** ustala się następujące klasy przeznaczenia: podstawowe - **teren drogi głównej** oraz uzupełniające – teren infrastruktury technicznej i zielni urządzonej,
- na terenach oznaczonych na rysunku planu symbolami od **1KDL, 2KDL** i **3KDL** ustala się następujące klasy przeznaczenia: podstawowe – **teren drogi lokalnej** oraz uzupełniające – teren infrastruktury technicznej i zieleni urządzonej,
- na terenach oznaczonych na rysunku planu symbolami od **1KDD** do **21KDD** ustala się następujące klasy przeznaczenia: podstawowe – **teren drogi dojazdowej** oraz uzupełniające – teren infrastruktury technicznej i zieleni urządzonej,
- na terenach oznaczonych na rysunku planu symbolami od **1KR** do **18KR** ustala się następujące klasy przeznaczenia: podstawowe – **teren drogi wewnętrznej** oraz uzupełniające – teren infrastruktury technicznej i zieleni urządzonej.

Na całym obszarze objętym planem wyklucza się następujące klasy przeznaczenia terenu:
1) teren usług rzemieślniczych (nie dotyczy terenów oznaczonych symbolami 1U, 3U, 4U, 5U, 6U, 7U, 8U, 9U, 10U, 11U, 12U, 13U i 14U) takich jak:
   a) warsztaty: samochodowe, blacharsko-lakiernicze, mechaniczne, wulkanizacyjne, z wyjątkiem istniejących,
   b) warsztaty: stolarskie (w tym wyrób trumien), ślusarskie, kamieniarskie (w tym wyrób nagrobków), z wyjątkiem istniejących,
   c) komisy samochodowe;
2) teren usług handlu wielkopowierzchniowego;
3) teren usług kultu religijnego takich jak:
   a) domy pogrzebowe,
   b) krematoria;
4) teren obsługi produktów naftowych;
5) teren gospodarowania odpadami;
6) teren magazynu gazu.

Na całym terenie zakazuje się tymczasowych obiektów budowlanych – z zastrzeżeniem ustaleń szczegółowych oraz obiektów wymienionych w § 13 ust. 2 pkt 2 (dot. projektu uchwały).

Na terenie oznaczonym symbolem 4U dopuszcza się zabudowę produkcyjną w zakresie składowania i magazynowania – wyłącznie w budynkach.

Istnieje możliwość realizacji inwestycji gminnych zawartych w omawianym projekcie planu miejscowego ze środków własnych Gminy Białystok z wykorzystaniem funduszy Unii Europejskiej oraz środków zewnętrznych, jednak trudne jest to do dokładniejszego sprecyzowania na obecnym etapie.

1.2. Powiązania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z innymi dokumentami

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy Górne w Białymstoku w rejonie ulic Jachtowej i Zagórki jest powiązany z poniższymi dokumentami:

1.2.1. Ekofizjografia Białegostoku

Wnioski z opracowania ekofizjograficznego (2011 r.) dotyczącego omawianego terenu:

- Według mapy: Przydatność terenu do funkcji użytkowych (rys. 2) prawie cały analizowany teren ma średnio korzystne warunki fizjograficzne do zabudowy. Dobre warunki fizjograficzne do zabudowy znajdują się w południowo-środkowej części, zaś niekorzystne w miejscach przebiegu doliny rzecznej. Warunki gruntowo-wodne terenu są ściśle związane z budową geologiczną i hydrograficzną. Na prawie całym obszarze pierwszy poziom wody gruntowej od powierzchni terenu jest wysoki i wynosi od 1 do 2 m p.p.t., zaś w zachodniej części jest on niższy i wynosi od 2 do 4 m p.p.t. Poziom wód gruntowych może ulegać okresowym wahaniom w zależności od pory roku oraz ilości opadów atmosferycznych. Dla drobno powierzchniowych terenów leśnych oraz terenów z zaawansowaną sukcesją leśną proponuje się aktualny sposób użytkowania lub ich wykorzystania w charakterze urządzonej zieleni wysokiej. Ze względu na walor ekologiczny tych terenów wskazane jest utrzymanie ich obecnej funkcji, jednak w wypadku zainwestowania budowalnego powinny one stanowić bazę nowych obszarów zieleni urządzonej. Fragmenty występujących dolin rzecznych, które to są w granicach systemu korytarzy ekologicznych, również są preferowane do urządzania zieleni miejskiej i terenowych obiektów sportowo-rekreacyjnych. Zieleń osiedlowa, komunikacyjna pełni funkcję uzupełniającą system przyrodniczy. Zaś dla fragmentów użytków rolnych preferuje się aktualną formę użytkowania.
- Szczególne znaczenie w krajobrazie miejskim mają pasma i skupiska zieleni drzewiastej i krzewiastej, które łączą tereny zabudowane z otaczającą przyrodą, dzięki czemu pomagają one włączyć sztuczne elementy do krajobrazu.
- Przy dobrym zagospodarowaniu skupiska drzew, pasy drzew i pojedyncze drzewa spełniają następujące funkcje:
  - współdziałają w poprawie warunków mikroklimatycznych,
  - przejmują funkcje czynników strukturotwórczych w „architekturze" krajobrazu terenów równinnych o małej lesistości,
  - są bardzo ważnym elementem potencjału rekreacyjnego w mieście,
  - są rezerwuarem potencjalnie użytkowych gatunków roślin i zwierząt.

- Konieczne jest podjęcie szybkich i intensywnych działań w celu zapewnienia trwałości ekosystemów naturalnych na terenie miasta i utrzymanie jeszcze relatywnie wysokiej różnorodności biologicznej.
- Ochrona terenów biologicznie czynnych jest równoznaczna z zachowaniem powierzchni o zdolnościach retencyjnych i opóźniających spływ wód opadowych oraz roztopowych.
- W porównaniu do innych miast wojewódzkich oraz do normatywów zawierających wytyczne, co do ilości i jakości zieleni w mieście, można stwierdzić, że ilość białostockiej zieleni urządzonej jest absolutnie niewystarczająca, Białystok zajmuje pod tym względem dopiero 14 miejsce w kraju. Powierzchnię terenów zielonych należy zwiększyć kilkukrotnie, co jest możliwe biorąc pod uwagę potencjał tkwiący w dolinach rzecznych i terenach niezabudowanych na peryferiach, szczególnie w północno-wschodniej części miasta.

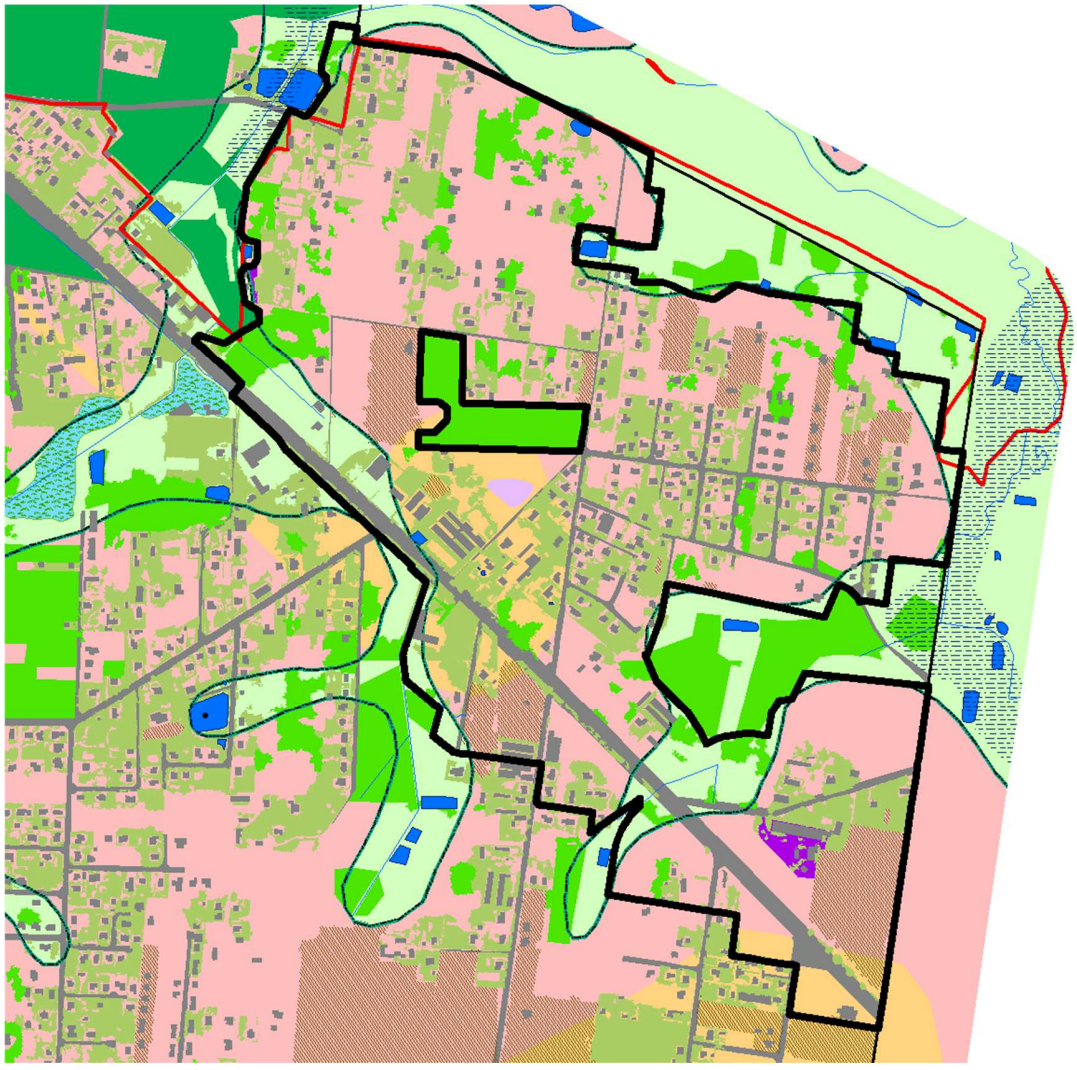

Rysunek 2 Przydatność terenu do funkcji użytkowych
źródło: Ekofizjografia Białegostoku (Kwiatkowski i Gajko 2012)

1.2.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku

Projekt przedmiotowego projektu planu nie narusza ustaleń „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku'' uchwalonego uchwałą Nr XII/165/19 Rady Miasta Białystok z dnia 18 czerwca 2019 r. zmieniona uchwałą Nr LXXVII/1079/23 z dnia 18 grudnia 2023 r.;

W „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku" obszar objęty projektem planu oznaczony zostały jako **2MN – tereny zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności.**

Funkcje podstawowe na terenach 2MN to zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Funkcje uzupełniające to: zabudowa usługowa służąca realizacji celów publicznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym, zabudowa usługowa z zakresu usług rynkowych służąca zaspokojeniu potrzeb mieszkańców, zabudowa z zakresu wytwórczości drobnej, zabudowa mieszkaniowa średniej intensywności, tereny lokalnych przestrzeni publicznych, tereny zieleni urządzonej, komunikacja, infrastruktura techniczna, istniejące enklawy zabudowy o innych funkcjach.

Tereny w rejonie ulicy Zabłudowskiej oznaczono jako **2AG (tereny aktywności gospodarczej, z dopuszczeniem rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2).**

Funkcje podstawowe na terenach 2AG to zabudowa produkcyjna, zabudowa magazynowo składowa, zabudowa parków technologicznych oraz centrów wystawienniczych, zabudowa usługowa z zakresu usług rynkowych. Funkcje uzupełniające to: zabudowa usługowa służąca realizacji celów publicznych (usługi nierynkowe), tereny zieleni urządzonej, tereny przestrzeni

publicznych, komunikacja, infrastruktura techniczna, istniejące enklawy zabudowy o innych funkcjach.

W rejonie ulic Zabłudowskiej i Oceanicznej wyznaczono miejsce centralne, w którym zgodnie ze Studium wskazuje się obszar stanowiący koncentrację funkcji usługowych służących lokalnej społeczności w ramach osiedla mieszkaniowego. W strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta ważnymi elementami identyfikacji przestrzennej będą lokalne ośrodki usługowe. Podstawę do kształtowania lokalnych ośrodków usługowych będą stanowiły istniejące zespoły obiektów o funkcjach usługowych lub ciągi usługowe lokalizowane w parterach budynków mieszkalnych.

Niewielkie fragmenty lasu znajdujące się w granicach projektu planu zostały oznaczone jako **tereny zieleni urządzonej ZP** i wchodzą w skład obszarów podstawowego systemu przyrodniczego.

Funkcje podstawowe na terenie 2ZP to ogólnodostępne tereny zieleni, w tym m.in. parki, parki leśne, ogrody osiedlowe, botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, rodzinne ogrody działkowe, wody powierzchniowe, zieleń towarzysząca zabudowie (ogrody przydomowe, zieleńce, zieleń rekreacyjna, place zabaw). Funkcje uzupełniające to: obiekty i urządzenia rekreacyjno-wypoczynkowe i edukacyjne, obiekty i urządzenia usług związanych z funkcją podstawową, inwestycje celu publicznego, komunikacja, infrastruktura techniczna, lotnicze urządzenia naziemne, istniejące obiekty i tereny o innych funkcjach.

Zagospodarowanie kształtowane powinno być m.in. w kierunku ochrony, utrzymania i tworzenia ciągłości przestrzennej terenów zieleni urządzonej, tworzących system przyrodniczy miasta. Przestrzenie publiczne powinny być kształtowane w formie ogólnodostępnej zieleni urządzonej o wysokich walorach przyrodniczych, krajobrazowych i estetycznych.

Podstawowy system przyrodniczy tworzą obszary o najwyższych walorach przyrodniczych, mające znaczenie dla funkcjonowania całego miasta lub regionu, pełniące nadrzędne funkcje przyrodnicze (głównie klimatyczną, hydrologiczną i biologiczną) oraz podporządkowane im funkcje poza przyrodnicze (estetyczną, rekreacyjno-wypoczynkową).

Na obszarach tworzących podstawowy system przyrodniczy miasta należy dążyć do:

- zakazu zabudowy,
- zakazu realizacji urządzeń i instalacji należących do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (w rozumieniu przepisów związanych z ochroną środowiska), z wyjątkiem przedsięwzięć celu publicznego, w tym służących poprawie stanu środowiska lub obsługi mieszkańców, pod warunkiem zastosowania rozwiązań najkorzystniejszych z punktu widzenia ochrony środowiska,
- zakazu dokonywania trwałych zmian stosunków wodnych, szczególnie robót powodujących trwałe obniżenie poziomu wód podziemnych lub ograniczenie zasilania poziomów wodonośnych, cieków i zbiorników wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona środowiska przyrodniczego, zrównoważona gospodarka wodna i cele publiczne,
- zakazu wydobywania kopalin dla celów gospodarczych,
- zakazu wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających naturalne formy rzeźby terenu i obniżających walory krajobrazowe, z wyjątkiem niezbędnych prac związanych z:
  - zabezpieczeniem przeciwpowodziowym, przeciw podtopieniom,
  - utrzymaniem i budową, odbudową i modernizacją urządzeń wodnych,
  - budową inwestycji celu publicznego oraz udostępnianiem terenów rekreacyjno-wypoczynkowych,
- zakazu zasypywania, osuszania i niszczenia terenów podmokłych, zabagnionych i naturalnych obniżeń terenowych (z wyłączeniem inwestycji celu publicznego),

- utrzymania gruntów leśnych, z wyjątkiem realizacji niezbędnych inwestycji celu publicznego oraz funkcji sportowo-rekreacyjnych,
- ochrony dolin rzecznych, pełniących przede wszystkim funkcje retencyjne, przed zabudową i zainwestowaniem innym niż tereny zieleni,
- kształtowania ciągłości funkcjonalno-przestrzennej terenów zieleni za pomocą ścieżek rowerowych i ciągów spacerowych,
- rekreacyjno-wypoczynkowego udostępniania lasów i terenów dolin rzecznych.

Fragmenty zachodzącej na obszar opracowania doliny rzecznej oraz część północna należą do systemu przyrodniczego wspomagającego. Tam też, na niektórych fragmentach zostały ukazane łączniki systemu przyrodniczego, pełniące funkcję powiązań przyrodniczych, pomiędzy ważnymi elementami systemu przyrodniczego.

System przyrodniczy wspomagający pełni funkcję uzupełniającą i wspomagającą obszar systemu przyrodniczego podstawowego. Wspomagający system przyrodniczy tworzą obszary, na których funkcje przyrodnicze oraz pozaprzyrodnicze, w tym mieszkaniowa, usługowa i aktywności gospodarczej, są równoważne. Stanowią uzupełnienie podstawowego systemu przyrodniczego, przenikające w obszary zurbanizowane.

Na obszarach wspomagających system przyrodniczy miasta należy dążyć do:

1) kształtowania ciągłości funkcjonalno-przestrzennej lokalnych skwerów, zieleni przydomowej, przyulicznej, osiedlowej z obszarami podstawowego systemu przyrodniczego (przebieg i zakres do ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego);
2) zagospodarowania niewielkich powierzchniowo terenów leśnych i zadrzewień jako tereny zieleni urządzonej, z priorytetem zachowania istniejącego drzewostanu;
3) kształtowania zabudowy o charakterze ekstensywnym, z dużym udziałem powierzchni biologicznie czynnej;
4) zachowania istniejących wartości krajobrazu kulturowego.

Łączniki systemu przyrodniczego są to tereny umożliwiające zachowanie ciągłości funkcjonalno-przestrzennej pomiędzy elementami obszarowymi systemu podstawowego i wspomagającego, pełniące funkcje powiązań ekologicznych, a także zwiększające oddziaływanie systemu przyrodniczego na tereny zurbanizowane.

Przewidywane rozwiązania planistyczne nie będą naruszać ustaleń „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku”.

Rysunek 3 Wyrys ze *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku*

1.2.3. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na niewielkiej części przedmiotowego obszaru obowiązują ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy Górne w Białymstoku (obszar systemu przyrodniczego miasta) uchwalonego uchwałą Nr XXX/342/12 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 25 czerwca 2012 r. Obejmuje on układ komunikacyjny 13KD-L ul. Jachtową oraz projektowaną ulicę 10KD-L i fragment ulicy głównej ruchu przyspieszonego 1KD-GP – fragment ul. Zabłudowskiej. Z opracowywanym planem pokrywają się również tereny o symbolach 5.2ZL i 5.3ZL przeznaczone pod las.

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca ww. planu wspomina, ze z uwagi na spacerowo-wypoczynkowy charakter lasów miasta Białegostoku, czynności gospodarcze prowadzone w lasach powinny sprowadzać się głównie do zabiegów odnowieniowych, pielęgnacyjnych i ochronnych, z dążeniem do podniesienia krajobrazowo-estetycznych walorów leśnych i zabezpieczenia ich trwałości. Największe zagrożenia dla lasów wynikają ze strony człowieka (zagrożenie pożarowe, wydeptywanie odnowień, niszczenie wyhodowanych domieszek gatunków liściastych, zaśmiecanie lasu, wycinanie drzew na opał). Działania na terenie lasów niepaństwowych będą miały na celu przede wszystkim poprawę struktury drzewostanu, jego stanu sanitarnego i zdrowotnego poprzez odpowiednie zabiegi hodowlane,

np. bieżącą pielęgnacje i kontrolowaną wycinkę. Prognoza podaje również, że ostatnio zaobserwowanym problemem na osiedlu Dojlidy Górne jest duża liczba uzyskanych decyzji na podstawie art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, mówiącego, że zmiana lasu na użytek rolny jest dopuszczalna w przypadku szczególnie uzasadnionych potrzeb właścicieli lasów. W przypadku uzyskania pozytywnej decyzji właściciele wnioskowanych gruntów często przeznaczają te tereny pod zabudowę, a nie na grunty rolne. Wobec tego budzi to konflikt w zagospodarowaniu terenu w ujęciu całościowym polityki przestrzennej gminy, która w tym wypadku jest niespójna. W *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Białegostoku* wszystkie grunty leśne na osiedlu Dojlidy Górne zlokalizowane w systemie przyrodniczym mogą być przeznaczone pod zieleń urządzoną lub pozostać terenami leśnymi.

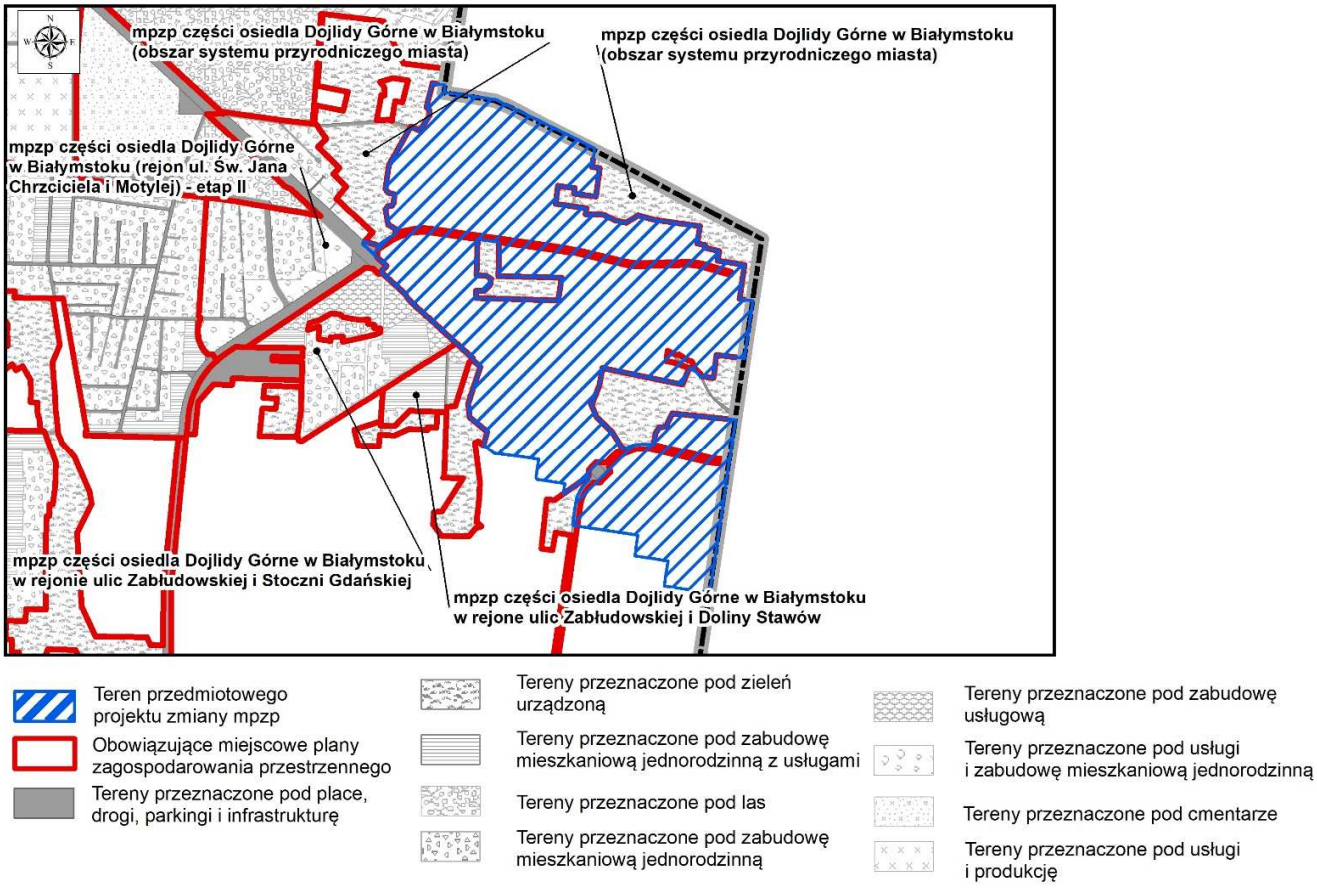

Rysunek 4 Położenie projektu mpzp na tle obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w Białymstoku

Poza tym od strony zachodniej projekt planu sąsiaduje z:

- miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy Górne w Białymstoku (rejon ul. Św. Jana Chrzciciela i Motylej) – etap II uchwalonym uchwałą Nr LXXXII/1136/24 rady Miasta Białystok z dnia 25 marca 2024 r. Z planu tego projekt planu sąsiaduje z ul. Zabłudowską 1KD-G za którą rozciągają się tereny przeznaczone pod zabudowę usługową i mieszkaniową jednorodzinną,

- miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy Górne w Białymstoku w rejonie ulic Zabłudowskiej i Stoczni Gdańskiej uchwalonym uchwała Nr XLIII/619/21 Rady Miasta Białystok z dnia 20 września 20121 r. Projekt planu sąsiaduje z terenami przeznaczonymi pod zabudowę usługową, w tym obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m^2, terenem przeznaczonym pod zabudowę usługową oraz terenem przeznaczonym pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i usługową,
- miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy Górne w Białymstoku w rejonie ulic Zabłudowskiej i doliny Stawów uchwalonym uchwałą Nr LXXII/994/23 Rady Miasta Białystok z dnia 19 czerwca 2023 r. Projekt planu sąsiaduje z terenem przeznaczonym pod usługi z ww. planu.

1.2.4. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego

Celem strategicznym polityki przestrzennej zagospodarowania województwa podlaskiego jest: „Zrównoważone zagospodarowanie przestrzeni województwa podlaskiego, sprzyjające rozwojowi społeczno-gospodarczemu, spójności społecznej i terytorialnej, konkurencyjności oraz wykorzystaniu potencjału przyrodniczego, kulturowego i położenia przygranicznego".

Zapewnienie realizacji celu strategicznego wymaga skupienia działań podmiotów publicznych na wybranych elementach zagospodarowania i wyodrębnionych terytoriach poprzez cele cząstkowe, do których należą:

- Cel 1. Zwiększenie konkurencyjności miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków – wojewódzkiego Białegostoku, subregionalnych Łomży i Suwałk oraz powiatowych w zakresie jakości: infrastruktury funkcji ponadlokalnych publicznych, potencjału gospodarczego, powiązań funkcjonalnych zewnętrznych i struktur przestrzennych zagospodarowania,
- Cel 2. Wzmocnienie spójności województwa w procesie zrównoważonego terytorialnie rozwoju i modernizacji zagospodarowania przestrzennego obszarów wiejskich z wykorzystaniem ich potencjału wewnętrznego, specjalizacji regionalnej i położenia przygranicznego,
- Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej zewnętrznej i wewnętrznej województwa podlaskiego, poprzez rozwój infrastruktury transportowej, ze zmniejszeniem kosztów środowiskowych, oraz telekomunikacyjnej i teleinformatycznej,
- Cel 4. Osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego województwa, w tym sieci ekologicznej, walorów dziedzictwa kulturowego i krajobrazowych oraz racjonalne użytkowanie ich zasobów,
- Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej województwa na zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego, naturalne i awariami przemysłowymi oraz zdolności obronnych i ochronnych.

Zasady ogólne polityki przestrzennej województwa podlaskiego mają charakter stały i dotyczą wszelkich form działalności w przestrzeni:

1) Ustrojowa zasada zrównoważonego rozwoju, wynikają z niej następujące zasady planowania publicznego:
   - zasada racjonalności ekonomicznej,
   - zasada preferencji regeneracji,
   - zasada przezorności ekologicznej,
   - zasada kompensacji ekologicznej,

2) Funkcjonowanie zintegrowanego systemu rozwoju zapewniają:
   - zasada hierarchiczności celów,
   - zasada dynamicznego strefowania,
   - zasada partycypacji społecznej,
   - zasada harmonijnego wpisania dziedzictwa kulturowego w struktury przestrzenne,
   - zasada odchodzenia od monofunkcyjności przeznaczenia terenu,
   - zasada poprawy funkcjonowania struktur i układów przestrzennych,
   - zasada tworzenia rezerw terenowych.

1.2.5. Program ochrony środowiska dla miasta Białystok na lata 2021–2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Program ochrony środowiska dla miasta Białystok na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 jest dokumentem planowania strategicznego, zawierającym cele i kierunki polityki w zakresie ochrony środowiska, prowadzonej przez miasto Białystok i określającym wynikające z nich działania.

Nadrzędnym celem polityki ochrony środowiska na lata 2021 – 2024 jest dążenie do: „Zrównoważonego i trwałego rozwoju miasta Białystok, w którym środowisko przyrodnicze i jego ochrona mają znaczący wpływ na przyszły charakter tego obszaru i równocześnie wspierają jego rozwój gospodarczy i społeczny poprzez poprawę jego stanu, ładu przestrzennego i rozwój infrastruktury ochrony środowiska". Cele i kierunki interwencji stanowią zestaw pożądanych (wskazywanych) kierunków do realizacji lub zaniechania, mających w efekcie poprawić stan jakości środowiska, zachować lub ochronić wartościowe komponenty środowiska i dać narzędzie do racjonalnego korzystania ze środowiska.

Tabela 1 Cele *Programu ochrony środowiska dla miasta Białystok* powiązane z projektem planu

Obszar interwencji	**Cel strategiczny w latach 2021-2024** Kierunek interwencji
Ochrona klimatu i jakości powietrza	**Osiągnięcie dobrej jakości powietrza i jakości życia mieszkańców – dążenie do osiągnięcia dopuszczalnych i docelowych poziomów zanieczyszczeń powietrza** - Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym, w tym termomodernizacja i wymiana oświetlenia; - Rozbudowa systemu dróg dla rowerów i innej infrastruktury rowerowej, (…); - Planowanie przestrzenne służące poprawie jakości powietrza;
Zagrożenia hałasem	**Ochrona mieszkańców przed nadmiernym oddziaływaniem hałasu** - Ograniczenie oddziaływania hałasu komunikacyjnego; **Osiągnięcie dobrego stanu klimatu akustycznego, bez przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu** - Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego zagadnienia ochrony środowiska przed hałasem;
Pola elektromagnetyczne	**Ochrona mieszkańców przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych** - Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego zagadnienia pól elektromagnetycznych;

Gospodarowanie wodami	**Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania, ochrona przed powodzią, suszą i deficytem wody** - Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
Gospodarka wodno-ściekowa	**Zapewnienie zrównoważonego systemu gospodarki wodno-ściekowej** - Zapewnienie odpowiedniej jakości wody pitnej poprzez modernizację zbiorowego systemu uzdatniania i dystrybucji wody; - Rozwój i modernizacja zbiorowego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych; - Zwiększenie retencji wodnej i gruntowej w celu ochrony terenów zabudowanych przed podtopieniami;
Gleby	**Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi** - Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu powierzchni ziemi; - Zapobieganie degradacji gleb;
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	**Zapewnienie zrównoważonego systemu gospodarki odpadami** - Doskonalenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami w szczególności systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych z obszaru miasta; - Poprawa jakości środowiska;
Zasoby przyrodnicze	**Utrzymanie różnorodności biologicznej lasów i poprawa ich stanu zdrowotnego** - Przestrzeganie zasad przeprowadzania zabiegów hodowlanych i technicznych zgodnie z funkcją lasów. **Zapewnienie właściwej struktury i jakości terenów zieleni** - Otoczenie opieką cennych i zagrożonych elementów fauny; - Ochrona istniejących terenów zieleni wraz z utrzymaniem ich w należytym stanie;
Zagrożenia poważnymi awariami	**Doskonalenie systemu ochrony mieszkańców i środowiska przed skutkami poważnych awarii** - Zapewnienie warunków do skutecznego usuwania skutków zagrożeń środowiska; - Bezpieczny transport materiałów niebezpiecznych;
Edukacja ekologiczna	**Podniesienie stanu świadomości ekologicznej mieszkańców. Kształtowanie postaw proekologicznych** - Udostępnianie informacji o środowisku zgodnie z ustawą dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko; - Zapewnienie aktywnego udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska.

1.2.6. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2023-2028

Kompleksowy system gospodarowania odpadami komunalnymi w województwie podlaskim obejmuje przede wszystkim prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych „u źródła" przez właścicieli nieruchomości, przetwarzanie odpadów komunalnych zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, w tym z wykorzystaniem sortowni odpadów selektywnie zebranych, kompostowni do zagospodarowania odpadów zielonych i

innych bioodpadów, instalacji komunalnych do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów i innych instalacji do przetwarzania, unieszkodliwiania odpadów oraz odzysku surowców, jak również wytwarzania paliwa alternatywnego. Odpady tzw. resztkowe trafiają do instalacja do termicznego przekształcania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych w Białymstoku (ZUOK Białystok) - spalarni oraz do instalacji komunalnych do składowania odpadów.

Cele główne w zakresie gospodarki odpadami w województwie podlaskim na lata 2023 – 2028 są następujące:

- Ograniczenie wytwarzania odpadów wraz z podniesieniem świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz właściwego postępowania z odpadami
- Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności ilości odpadów przekazywanych do recyklingu oraz zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów
- Wzmocnienie ukierunkowania gospodarowania odpadami na gospodarkę o obiegu zamkniętym
- Wyeliminowanie nieprawidłowo prowadzonego zagospodarowania odpadów, w tym praktyk nielegalnego gromadzenia odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych.

Zapisy projektu planu miejscowego nie wpływają negatywnie na dążenie do osiągnięcia celów *Planu Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2023-2028*.

1.2.7. Plan Adaptacji Miasta Białystok do zmian klimatu do roku 2030

Celem nadrzędnym *Planu adaptacji miasta Białystok do zmian klimatu do roku 2030* (MPA) jest podniesienie potencjału adaptacyjnego miasta Białystok zapewniającego wdrażanie zrównoważonego rozwoju i osiągniecie wysokiej jakości życia. Cele strategiczne *Planu adaptacji* powiązane z analizowanym projektem planu to:

- Adaptacja do zagrożeń termicznych
- Adaptacja do zagrożeń związanych z opadem i powodziami/podtopieniami
- Uwzględnienie zmian klimatu w planowaniu przestrzennym.

Największymi zagrożeniami klimatycznymi dla Miasta Białystok są wzrostowe trendy zarówno opadów (sumy i ich intensywności powodujące wezbrania i nagłe powodzie lokalne typu flash flood), upałów (w tym temperatur maksymalnych i liczby fal upałów) jak i susz (w szczególności długość okresów bezopadowych). Pomimo tendencji spadkowej nie należy również lekceważyć przymrozków, które mogą powodować istotne skutki wiosną w okresie kwitnienia roślin oraz oblodzenia groźne o każdej porze roku. Zjawiska te mogą stanowić poważne zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania miasta oraz zdrowia i życia jego mieszkańców.

Jednym ze sposobów przeciwdziałania skutkom zmian klimatu jest odpowiednie kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej, w tym terenów zieleni, które regulują klimat lokalny, retencjonują wodę łagodząc zarówno skutki suszy jak i powodzi. Odpowiednia, z punktu widzenia adaptacji do zmian klimatu, struktura przestrzenna to wyższy komfort życia mieszkańców, wzrost poziomu bezpieczeństwa oraz mniejsze straty materialne związane z występowaniem ekstremalnych zjawisk klimatycznych.

Według analiz przeprowadzonych w MPA, w sektorze gospodarki przestrzennej, w środkowej części terenu, w odniesieniu do opadów i upałów planowane są działania w dłuższej

perspektywie (2050). Zaś w pozostałych sektorach: gospodarki wodnej, zdrowia publicznego, transportu nie ma konieczności podejmowania działań dla poszczególnych zagrożeń klimatycznych.

Cel MPA jest zgodny z głównym celem *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030* (SPA2020), czyli zapewnieniem zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Wynikiem działań dotyczących polityki przestrzennej uwzględniającej konsekwencje zmian klimatycznych dla miast powinna być m.in. adaptacja instalacji sanitarnych i sieci kanalizacyjnych do zwiększonych opadów nawalnych, mała retencja miejska oraz zwiększenie obszarów terenów zieleni i wodnych w mieście, wymiana szczelnych powierzchni gruntu na przepuszczalne.

1.2.8. Program ochrony powietrza dla aglomeracji białostockiej

Program ochrony powietrza dla aglomeracji białostockiej opracowywany został dla strefy - aglomeracja białostocka (kod strefy PL2001) w związku z przekroczeniem poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w powietrzu w 2011 i 2012 r.

Głównym celem sporządzenia i wdrożenia *Programu ochrony powietrza* jest przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza, a przez to poprawa warunków życia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia w aglomeracji.

Działania kierunkowe, czyli mające wpływ na obniżenie emisji pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz B(a)P w zakresie planowania przestrzennego poprzez uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń umożliwiających ograniczenie emisji pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu, polegają na:

- zachowaniu ciągłości korytarzy ekologicznych,
- kształtowaniu zabudowy w sposób umożliwiający swobodny przepływ mas powietrza na terenach regeneracji i przewietrzania,
- stosowaniu odpowiednich wskaźników powierzchni biologicznie czynnej towarzyszącej zabudowie,
- tworzeniu publicznych terenów zieleni urządzonej, w tym parków, skwerów,
- wprowadzaniu zieleni izolacyjnej do ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu,
- dopuszczeniu stosowania paliw stałych na terenach, na których nie ma możliwości uzyskania warunków podłączenia do ogólnomiejskiej sieci ciepłowniczej lub gazowej, lub na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w przypadku stosowania źródeł ciepła o mocy nie większej niż 30 kW,
- preferowaniu zaopatrzenia w ciepło z miejskiej sieci ciepłowniczej (w obszarach, gdzie jest to technicznie możliwe),
- rozbudowie sieci ulic, która pozwoli ograniczyć wewnątrzmiejski ruch tranzytowy przez obszar śródmieścia,
- tworzeniu stref ruchu pieszego i uspokojonego na obszarze śródmieścia,
- uwzględnieniu konieczności budowy ścieżek rowerowych lub ciągów pieszo-rowerowych wzdłuż nowo budowanych dróg.

1.2.9. Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa podlaskiego

Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa podlaskiego to dokument, którego celem jest zarządzanie i kontrola hałasu w celu ochrony ludzi i środowiska przed negatywnymi skutkami uciążliwych dźwięków. Program obejmuje identyfikację i ocenę źródeł hałasu, opracowanie strategii jego redukcji, wdrażanie odpowiednich działań i zaleceń, a także określenie ogólnych zasad monitorowania i raportowania postępów z jego realizacji.

Na terenie Białegostoku nie ustanowiono obszarów cichych oraz stref przemysłowych w rozumieniu zapisów ustawy POŚ.

Programem objęto wszystkie źródła hałasu zobrazowane w opracowaniu strategicznej mapy hałasu – drogi o ruchu ponad 1000 poj., linie kolejowe, lotnisko w Krywlanach.

W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz w indywidualnych decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu należy przeciwdziałać powstawaniu konfliktów przestrzennych, wynikających z narażenia na oddziaływanie hałasu terenów, które zalicza się do chronionych przed hałasem w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska, poprzez niedopuszczanie do zagospodarowania takich terenów w obszarach o niekorzystnym klimacie akustycznym.

Stosowanie w planowaniu przestrzennym zasady strefowania tzn. wprowadzania określonego typu zabudowy i zagospodarowania terenu w zależności od występującego lub potencjalnego poziomu hałasu, może zawczasu ograniczyć uciążliwość związaną z ponadnormatywnym hałasem. Należy dążyć do właściwego strefowania akustycznego. Polega ono na tym, aby w odpowiednim układzie przestrzennym sąsiadowały ze sobą obszary o konkretnych funkcjach.

Podstawowe założenia strefowania, to:
- oddalanie zabudowy wymagającej ochrony akustycznej od źródeł hałasu oraz zmienność parametrów tej zabudowy (intensywności, wysokości itp.),
- ekranowanie źródeł hałasu zabudową niewymagającą ochrony akustycznej,
- wprowadzanie zwartej zieleni izolacyjnej i kształtowanie rzeźby terenu,
- wprowadzanie ekranów akustycznych w pasach drogowych (tylko w ostateczności).

1.2.10. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Najważniejszym przesłaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) jest ochrona zasobów wodnych dla przyszłych pokoleń. Wprowadza ona zintegrowaną politykę wodną mającą na celu zapewnienie ludziom dostępu do czystej wody pitnej po rozsądnej cenie, która umożliwi rozwój gospodarczy i społeczny przy równoczesnym poszanowaniu potrzeb środowiska. Głównym celem RDW jest osiągnięcie dobrego stanu wszystkich części wód.

Zgodnie z przepisami RDW planowanie gospodarowania wodami odbywa się w podziale na obszary dorzeczy. Plany gospodarowania wodami (PGW) są narzędziem planistycznym, które ma usprawnić proces osiągania celów środowiskowych. Stanowić one będą fundament podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania wodami w przyszłości. PGW będą miały wpływ nie tylko na kształtowanie gospodarki wodnej, ale także na inne sektory gospodarki, w tym: przemysł, rolnictwo, leśnictwo, gospodarkę komunalną, transport, rybołówstwo czy turystykę. To dokument który obejmuje działania

zmierzające do spełnienia celów RDW w zakresie osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu wód, a w szczególności ekosystemów wodnych i od wód zależnych.

Cele środowiskowe dla części wód zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Zgodnie z podziałem topograficznym zlewni na terenie miasta większa, wschodnia część projektu planu leży w Przyrzeczu Białej, zaś pozostała część należy do zlewni Białej, a dokładnie Cieku spod Zagórek. Zlewnia Białej docelowo wchodzi w skład zlewni Wisły. Spływ wód opadowych w przypowierzchniowych warstwach piaszczystych odbywa się zgodnie ze spadkiem terenu w kierunku północnym.

Niewielkie fragmenty na południu zajmują doliny rzeczne, z przepływającymi niewielkimi ciekami. Jeden z nich to odnoga cieku spod Zagórek. Są to tereny okresowo podmokłe.

Przepływającą poza granicami projektu planu rzekę Białą należy postrzegać przez pryzmat Ramowej Dyrektywy Wodnej, która dla wszystkich wód na obszarze Unii Europejskiej wyznaczyła cele środowiskowe. Biała została zakwalifikowana jako silnie zmieniona część wód (SZCW); oznacza to, że charakter JCWP został znacznie zmieniony na skutek fizycznego oddziaływania człowieka. W praktyce oznacza to konieczność dbania o dobre parametry fizyko-chemiczne wód rzeki Białej oraz poprawę jej warunków hydromorfologicznych, tj. kształt koryta lub drożność, które upodobniają go do rzeki naturalnej.

Według *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* rzeka Biała jest uważana za potok nizinny piaszczysty (wg typologii JCWP) o kodzie PLRW2000172616899. Celem środowiskowym dla niej jest uzyskanie dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. W *Planie* tym z 2011 r. zauważono, że jest zagrożone dla rzeki Białej osiągnięcie ww. celów środowiskowych dla JCWP, dlatego też w aktualizacji w 2016 r. ze względu na występującą presję komunalną i niską emisję w zlewni JCWP przedłużono termin osiągnięcia jej dobrego stanu do 2027 r.

Analizowany teren znajduje się w obszarze JCWPd o kodzie PLGW200052, z monitoringu określono dobry stan ilościowy i dobry stan chemiczny (zgodnie z oceną stanu na 2019 r.). Celem środowiskowym dla ww. JCWPd jest dalsze utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego; ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych wg aktualizacji *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* jest niezagrożona.

1.2.11. Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych

Celem *Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych* przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. AKPOŚK została opracowana zgodnie z art. 5 ust. 2 dyrektywy 91/271/EWG, który zobowiązuje do stosowania podwyższonego usuwania biogenów na wszystkich oczyszczalniach ścieków w aglomeracjach powyżej 10 000 RLM.

Białystok został uznany za aglomerację priorytetową dla wypełnienia wymogów Traktatu Akcesyjnego. Aglomeracja (wg Prawa wodnego) oznacza teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Część obszaru aglomeracji nie obsługiwana systemem kanalizacyjnym powinna mieć wg *KPOŚK* zapewnione odprowadzenie i oczyszczanie ścieków przy wykorzystaniu systemów indywidualnych na odpowiednim poziomie ochrony środowiska.

Kolejne aktualizacje *KPOŚK* (w 2005 r., 2010 r., 2011 r., 2016 r., 2017 r. i 2022 r.) dotyczyły głównie weryfikacji wykazu aglomeracji oraz planowanych inwestycji w zakresie ich wyposażenia w systemy kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalnie ścieków.

Wnioski z *Prognozy oddziaływania na środowisko* wskazują, że realizacja celów *KPOŚK* jest przyjazna środowisku ze względu na zamierzenia i bezpośrednią realizację wymagań ochrony środowiska, poprzez np. zwiększenie dostępności usług kanalizacyjnych (m.in. rozbudowa sieci kanalizacyjnej) i poprawę warunków sanitarnych ludności.

2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy Górne w Białymstoku w rejonie ulic Jachtowej i Zagórki wykonano na podstawie art. 17 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.) oraz art. 46 pkt 1 i art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.).

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie do projektu planu został uzgodniony na podstawie art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku (znak: WPN.411.1.25.2024.AR z dnia 08.07.2024 r.) oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Białymstoku (znak: NZ.0522.36.2024 z dnia 04.07.2024 r.).

Zakres terytorialny opracowania obejmuje teren projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w granicach określonych uchwałą Nr III/22/24 Rady Miasta Białystok z dnia 23 maja 2024 r. i tereny sąsiednie w obszarze, na którym mogłaby skutkować realizacja ustaleń tego planu.

Stan środowiska omawianego terenu i zagrożenia wynikające z realizacji ustaleń projektu planu przedstawiono w formie graficznej (załącznik 1 i załącznik 2) oraz opisowej, zawartej w niniejszym opracowaniu.

Celem opracowania „prognozy oddziaływania na środowisko" jest identyfikacja i przewidywanie oddziaływania zamierzeń o implikacjach środowiskowych na zdrowie ludzi oraz na środowisko biogeofizyczne, a co za tym idzie zinterpretowanie i skuteczne przekazanie informacji o tych oddziaływaniach. Prognoza zawiera możliwie wyczerpujące opisanie środowiska w jego złożoności oraz przewidywania jego zmian spowodowanych oddziaływaniem wprowadzonych doń nowych czynników. W trakcie prognozowania uwzględnia się wszystkie poziomy powiązań między przyczynami i skutkami. Oprócz zależności przyczynowo-skutkowych uwzględnia się powiązania łącznie z wtórnymi przyczynami i skutkami oraz proponuje działania zaradcze i korekcyjne. Zadaniem prognozy jest ocena całościowa i obiektywna przedmiotowego terenu.

Do oceny interakcji między człowiekiem a środowiskiem, w prognozie oddziaływania na środowisko zastosowano głównie metodę analityczno-porównawczą. Dla zbadania stanu środowiska wykorzystano materiały archiwalne uzupełnione i zaktualizowane na podstawie bezpośrednich badań terenowych.

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Aby kontrolować praktyczne skutki zmian zachodzących w zagospodarowaniu przestrzennym Białegostoku, zarówno z punktu widzenia ich zgodności z ustaleniami zawartymi w projekcie planu, jak i ich potencjalnego wpływu na środowisko przyrodnicze oraz implementacji zaleceń i sugestii zawartych w niniejszej prognozie, niezbędne jest prowadzenie systemu monitorowania planu, czyli sprawdzania postępów z jego realizacji. Monitoring powinien umożliwić korygowanie działań, które nie przynoszą planowanych efektów i rezultatów, reagowanie na zmiany sytuacji w mieście.

Monitoring skutków realizacji ustaleń planu prowadzony będzie w ramach analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym dokonywanej zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przez Prezydenta Miasta uwzględniającej m.in. prowadzone na bieżąco rejestry wydanych pozwoleń na budowę, rejestry obiektów oddanych do użytku, zestawienia rozbiórek obiektów oraz wydanych zezwoleń na realizację dróg.

Na podstawie artykułu 32 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym co najmniej raz w kadencji Prezydent Miasta przekazuje Radzie Gminy wyniki analiz. Zostaną one poszerzone o ocenę skutków realizacji ustaleń wszystkich obowiązujących planów. Jednym z narzędzi, które posłuży do ww. analizy będzie ortofotomapa Białegostoku.

4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Ze względu na przyjęte zagospodarowanie terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy Górne w Białymstoku w rejonie ulic Jachtowej i Zagórki oraz mogące powstać zamierzenia inwestycyjne w wyniku realizacji jego ustaleń, nie stwierdza się wystąpienia możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko.

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU

5.1. Aktualny stan środowiska przyrodniczego

budowa geologiczna, geomorfologia oraz gleby

W szerszym układzie przyrodniczym, obszar objęty opracowaniem położony jest na Nizinie Północnopodlaskiej i w całości należy do zachodniej części mezoregionu Wysoczyzny Białostockiej. Powierzchnia omawianego obszaru zbudowana jest wyłącznie z utworów czwartorzędowych, reprezentujących zlodowacenie środkowopolskie oraz holocen.

Obszar projektu planu znajduje się w południowo-wschodniej części Białegostoku, przy samej granicy miasta. Najwyższy punkt znajduje się na wysokości ok. 155 m n.p.t. w części południowo-wschodniej, zaś najniższy punkt na północy, w dolinie rzecznej i wynosi ok. 139 m n.p.t.

Na podst. map opracowanych przez W. Kwiatkowskiego (Geomorfologia i Geologia) w 2004 r. najniższe partie terenu w północno-zachodniej części zajmuje równinne dno niecki wytopiskowej, złożone z piasków, żwirów, mułków i glin wytopiskowych. Ta forma terenu wskazuje na udział procesów związanych arealnym typem deglacjacji lądolodu środkowopolskiego. Wyższe partie terenu w środkowej części zajmują pagórki i wzgórza kemów, zbudowane z piasków, piasków ze żwirem, mułków, glin kemów. Za kemami (oraz w południowo-wschodniej części terenu) rozciąga się wysoczyzna moreny ablacyjnej (zbudowana z piasków, żwirów, głazów lodowcowych), oraz dalej wysoczyzna moreny dennej, złożona z gliny zwałowej. Przez południową oraz południowo-wschodnią część obszary przebiega równinne dno dolin rzecznych i strumieni, zbudowane z piasków humusowych i namułów dolin i zagłębień okresowo przepływowych.

Natomiast na mapie stanowiącej kompilację arkuszy Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski 1 : 50 000, arkuszy Białystok (Kmieciak 2004) i Wasilków (Laskowski 2002) zauważa się, że znaczną część zajmuje zagłębienie wytopiskowe zbudowane z piasków, mułków i żwirków wytopiskowych. Wyższe partie terenu w części środkowej zajmują kemy, złożone z piasków, mułków i żwirów kemów. Krańce południowe oraz na południowo-wschodnim odcinku przebiega dno doliny rzecznej z występującymi piaskami humusowymi i namułami den dolinnych oraz zagłębień okresowo przepływowych. Południowo-wschodnia część to wysoczyzna moreny ablacyjnej, złożona z piasków, żwirów i głazów lodowcowych. Niewielkie fragmenty na północy oraz na wschodzie zajmuje równina torfowa z występującymi torfami.

Przepuszczalność gruntów na większości terenu jest średnia (piaski średnio i gruboziarniste). Poza tym występują fragmenty gruntu z przepuszczalnością słabą (piaski drobne i słabogliniaste oraz piaski pylaste) oraz bardzo słabą (piaski gliniaste, pyły, gliny i iły). Warunki gruntowo – wodne przydatności terenu do zabudowy są ściśle związane z budową geologiczną. Prawie cały analizowany teren ma średnio korzystne warunki fizjograficzne do zabudowy. Dobre warunki fizjograficzne do zabudowy znajdują się w południowo-środkowej części, zaś niekorzystne w miejscach przebiegu doliny rzecznej.

warunki hydrograficzne i hydrogeologiczne

Zgodnie z podziałem topograficznym zlewni na terenie miasta większa, wschodnia część projektu planu leży w Przyrzeczu Białej, zaś pozostała część należy do zlewni Białej, a dokładnie Cieku spod Zagórek. Zlewnia Białej docelowo wchodzi w skład zlewni Wisły. Spływ wód opadowych w przypowierzchniowych warstwach piaszczystych odbywa się zgodnie ze spadkiem terenu w kierunku północnym.

Niewielkie fragmenty na południu zajmują doliny rzeczne, z przepływającymi niewielkimi ciekami. Jeden z nich to odnoga cieku spod Zagórek. Są to tereny okresowo podmokłe. Poza tym dolina rzeczna okala niemal cały omawiany obszar, z bliskim sąsiedztwem Stawów Dojlidzkich na północy.

Przepływającą poza granicami projektu planu rzekę Białą należy postrzegać przez pryzmat Ramowej Dyrektywy Wodnej, która dla wszystkich wód na obszarze Unii Europejskiej wyznaczyła cele środowiskowe. Biała została zakwalifikowana jako silnie zmieniona część wód (SZCW); oznacza to, że charakter JCWP został znacznie zmieniony na skutek fizycznego oddziaływania człowieka. W praktyce oznacza to konieczność dbania o dobre parametry fizyko-chemiczne wód rzeki Białej oraz poprawę jej warunków hydromorfologicznych, tj. kształt koryta lub drożność, które upodobniają go do rzeki naturalnej.

Według *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* rzeka Biała jest uważana za potok nizinny piaszczysty (wg typologii JCWP) o kodzie PLRW2000172616899. Celem środowiskowym dla niej jest uzyskanie dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. W *Planie* tym z 2011 r. zauważono, że jest zagrożone dla rzeki Białej osiągnięcie ww. celów środowiskowych dla JCWP, dlatego też w aktualizacji w 2016 r. ze względu na występującą presję komunalną i niską emisję w zlewni JCWP przedłużono termin osiągnięcia jej dobrego stanu do 2027 r.

Analizowany teren znajduje się w obszarze JCWPd o kodzie PLGW200052 o dobrym stanie ilościowym i dobrym stanie chemicznym. W monitoringu diagnostycznym (przeprowadzonym przez PIG-PIB na zlecenie GIOŚ) stanu chemicznego JCWPd w 2022 r. w punkcie pomiarowym zlokalizowanym na terenie miasta Białystok oznaczono klasę końcową jakości wody jako klasę II, czyli wody dobrej jakości (dane Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, marzec 2023 r.).

Opracowywany obszar to w większości tereny przyczyniające się do zachowania zasobów wodnych, zasilające wody podziemne oraz spowalniające odpływ – tereny z procesami infiltracji (wsiąkania) i intercepcji. Fragmenty doliny rzecznej na południu, z uwagi na udział utworów organicznych przyczyniają się do retencjonowania wód opadowych w glebie. Powierzchnie dachów, ulic, chodników i wszystkie inne grunty pokryte sztuczną nawierzchnią cechuje całkowity brak infiltracji, praktycznie cała woda opadowa i roztopowa jest szybko odprowadzana do kanalizacji deszczowej.

Warunki gruntowo-wodne terenu są ściśle związane z budową geologiczną i hydrograficzną. Na prawie całym obszarze pierwszy poziom wody gruntowej od powierzchni terenu jest wysoki i wynosi od 1 do 2 m p.p.t., zaś w zachodniej części jest on niższy i wynosi od 2 do 4 m p.p.t. Poziom wód gruntowych może ulegać okresowym wahaniom w zależności od pory roku oraz ilości opadów atmosferycznych.

Znaczna część istniejącej zabudowy, nie objęta siecią kanalizacyjną posiada lokalne urządzenia do gromadzenia ścieków (głównie zbiorniki tzw. szamba).

Omawiany obszar znajduje się w znacznej odległości od Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 218 – Pradolina rzeki Supraśl.

Teren opracowania nie znajduje się w obszarach zagrożonych powodzią od rzeki Supraśl wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego opracowanych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej w 2015 r.

szata roślinna

Szatę roślinną na obszarze objętym planem stanowi zieleń towarzysząca zabudowie mieszkaniowej, tereny porolne. Mniejszy udział mają płaty zbiorowisk leśnych, takich jak łęg jesionowo- olszowy *Fraxino - Alnetum* znajdujący się w północnej części, którego część została sklasyfikowana w ewidencji gruntów jako las, oraz niewielki płat boru mieszanego sosnowo – dębowego *Querco – Pinetum.* Niewielki udział stanowią również tereny z zaawansowaną sukcesją leśną. Grunt leśny w północnej części opracowania obecnie częściowo został pozbawiony drzew, co nie oznacza, że nadal nie jest gruntem leśnym.

Łęg jesionowo- olszowy *Fraxino – Alnetum* jest to najczęściej spotykany las olchowy na glebach torfowych, glebach zabagnionych w dolinach rzecznych, w nieckach i dolinkach denudacyjno-erozyjnych i innych obniżeniach terenowych. Drzewostany łęgu zdominowane są prawie całkowicie przez olsze czarną, inne gatunki drzew pojawiają się sporadycznie, należy do nich brzoza omszona, świerk, jesion. Bór mieszany sosnowo-dębowy *Querco – Pinetum* to żyzna postać boru, wyróżniająca się znaczną rolą dębu w naturalnym drzewostanie i obecnością gatunków siedlisk eutroficznych w runie leśnym. Zbiorowisko to zajmuje piaszczysto-żwirowe siedliska wysoczyzn morenowych. Drzewostan buduje dąb z udziałem brzozy, sosny, świerka. Warstwa krzewów jest słabo rozwinięta, małe pokrycie ma kruszyna, jarzębina, leszczyna i dąb.

Łęgi wykształciły się na glebach o wysokim poziomie wód gruntowych, są związane z ciekami wodnymi. Okresowe zalewy są typowe dla łęgów, jednak płaty tego siedliska spotyka się również w miejscach niezalewanych, a pozostających pod wpływem ruchu wód gruntowych. Ich obecność wpływa korzystnie na kształtowanie się klimatu i wyrównywanie poziomu wód gruntowych w czasie. Obecność lasów łęgowych stabilizuje stosunki wodne, są one jednym z elementów decydujących o naturalnej retencji wód.

Drzewostan jest cenny ze względów przyrodniczych, tworzy swoisty mikroklimat tego terenu, wzbogaca bioróżnorodność środowiska. Dzięki niemu poprawiana jest jakość powietrza. Dojrzałe drzewa pomagają ochłodzić i odświeżyć powietrze, którym oddychamy. Oddziałują na gospodarkę wodną w rozmaity sposób. Liście, gałęzie i pnie zatrzymują w pewnym stopniu wody opadowe, spowalniają ich ruch, a także pewną ich ilość absorbują przez liście i pień. Przechwycona woda ewaporuje z powierzchni drzewa. Woda jest również tymczasowo zatrzymywana (magazynowana) w ściółce utworzonej z opadłych liści i innych odpadów organicznych, co również spowalnia i rozciąga w czasie jej spływ. Następuje również infiltracja wody do gruntu. Drzewa także oczyszczają wody gruntowe, ponieważ ich korzenie działają jak naturalne filtry (biofiltry) oczyszczające wodę z zanieczyszczeń.

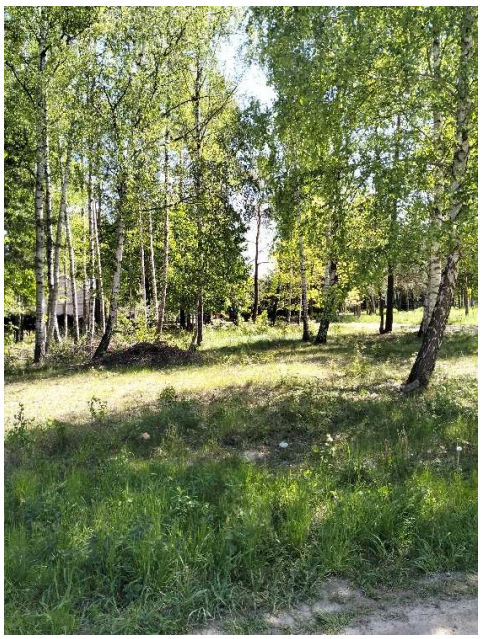

Zdjęcie 1a, 1b, 1c, 1d i 1 e Zespoły zieleni wysokiej i pojedyncze drzewa
Fot. Anna Magnuszewska, czerwiec 2025 r.

Na fragmentach przebiegającej doliny rzecznej roślinność zakwalifikowano do zbiorowisk wybitnie antropogenicznych, bardzo nietrwałych i zmiennych w czasie. Ich występowanie jest silnie uzależnione od działalności człowieka.

Biorąc pod uwagę szybko postępującą urbanizację osiedla Dojlidy Górne należy zatroszczyć się o wprowadzenie parków, skwerów, zieleńców. Brak zabezpieczenia terenu pod funkcje wypoczynkowe, rekreacyjne, może prowadzić w przyszłości do braku przestrzeni na wspomniane formy zagospodarowania terenu. Występująca roślinność stanowi potencjał do tworzenia ogólnodostępnych terenów zieleni urządzonej.

Obszar projektu planu znajduje się w IV strefie wegetacji porostów. Korę drzew kolonizują porosty skorupiaste, łuseczkowate oraz gatunki o plechach listkowatych. Obfitsze i bardziej gatunkowo zróżnicowane występowania porostów listkowatych, a także pojedynczych plech krzaczkowatych dowodzi znacznej poprawy warunków bioekologicznych tej strefy.

Biorąc pod uwagę klasyfikację terenów aktywnych biologicznie, to większość obszaru to tereny pokryte roślinnością niską o średnim i niskim stopniu naturalności. Są to bardzo zróżnicowane formy roślinności trawiastej, obejmujące silnie przekształcone łąki, dawne pastwiska i sztuczne murawy w dolinach rzecznych, murawy, zieleńce i trawniki w obszarach zabudowanych. Do terenów o znacznej aktywności biologicznej zaliczono tereny pokryte roślinnością wysoką – są to zbiorowiska leśne, które cechuje mały stopień przekształcenia antropogenicznego. Udział terenów biologicznie czynnych jest tu bardzo wysoki i sięga 100%. Nieco mniejsza aktywność biologiczna dotyczy znajdujących się fragmentów mozaiki terenów trwałej roślinności niskiej i wysokiej o średnim stopniu naturalności. Do obszarów cechujących się niskim stopniem aktywności biologicznej należą tereny zabudowy jednorodzinnej, gdzie proporcja terenów otwartych względem zabudowanych jest korzystniejsza dla warunków środowiska życia. Towarzysząca roślinność ogrodowa ozdobna lub użytkowa zajmuje 26-50%. Najniższy stopień aktywności biologicznej obejmuje tereny zabudowy ze znikomym udziałem roślinności w przedziale 0-25%.

fauna

Na terenie objętym opracowaniem nie zinwentaryzowano (Chętnicki i in. 2011, Mirski i in. 2011) gatunków płazów, gadów, ssaków, ptaków i motyli. Nie wyklucza to jednak, że chociażby drobne obszary leśne czy inne niezabudowane dotychczas tereny, również po części zadrzewione, zakrzaczone stanowią, schronienie dla wielu gatunków zwierząt, w tym ptaków. Stanowią one korzystne warunki do występowania wielu gatunków fauny i awifauny. Sprzyja temu również sąsiedztwo otaczającej projekt planu doliny rzecznej, bliskie sąsiedztwo Stawów Dojlidzkich. Obszary takie mają duże znaczenie dla różnorodności biologicznej miasta. Dodatkowo kwitnące drzewa i przydomowe kwiaty korzystnie wpływają na liczebność owadów błonkoskrzydłych (pszczół, trzmieli, motyli) w mieście.

W przypadku zaobserwowania gatunków chronionych na terenach inwestycyjnych będzie niezbędne podjęcie odpowiednich działań w celu ich ochrony na etapie realizacji przedsięwzięcia.

ochrona przyrody i powiązania przyrodnicze

Omawiany teren w większości sąsiaduje z obszarem podstawowego systemu przyrodniczego wyznaczonego w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku. Główne sąsiedztwo, również poza granicą miasta stanowi

dolina rzeczna. Fragmenty na których ta dolina przechodzi przez opracowywany obszar oraz część północna znajdują się w granicach systemu przyrodniczego wspomagającego, który to uzupełnia i wspomaga system przyrodniczy podstawowy. Tam też, na niektórych fragmentach zostały ukazane łączniki systemu przyrodniczego, pełniące funkcję powiązań przyrodniczych, pomiędzy ważnymi elementami systemu przyrodniczego. Powiązania te to m.in. obszar doliny a sąsiadujące tereny leśne.

Za zachodnią granicą opracowania przepływa ciek spod Zagórek, część odnogi tego cieku znajduje się w granicach projektu planu. Ciek spod Zagórek tworzy powiązanie ze znajdującymi się za północną granica opracowania Stawami Dojlidzkimi i doliną Białą. Niewielkie fragmenty lasu znajdujące się w granicach planu znajdują się obszarze podstawowego systemu przyrodniczego.

Bliskim sąsiedztwem omawianego obszaru są Stawy Dojlidzkie, które to charakteryzują się występowaniem bogatej flory oraz awifauny. Są jednym z najcenniejszych przyrodniczo obiektów o wysokim potencjale biotycznym, który predysponuje go do ochron konserwatorskiej. Ze względu na położenie Stawów u źródeł rzeki Białej, stanowią one istotny składnik systemu korytarzy ekologicznych. System ten, dzięki dolinie rzeki Białej wraz z jej dopływami, pozostaje w związku z regionalnym system przyrodniczym, tj. z doliną Supraśli i rzeką Narew i Puszczą Knyszyńską.

jakość powietrza

Klasyfikacja strefy aglomeracja białostocka (kod strefy PL2001), w której znajduje się miasto Białystok, uzyskana w ocenie jakości powietrza za 2023 rok (GIOŚ 2024) w odniesieniu do substancji w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia ludzi przedstawia się następująco:

- z uwzględnieniem poziomów dopuszczalnych określonych dla dwutlenku siarki (SO_2), dwutlenku azotu (NO_2), tlenku węgla (CO), benzenu (C_6H_6), pyłu zawieszonego PM10, ołowiu (Pb) w pyle zawieszonym PM10 - klasa wynikowa A; dla pyłu zawieszonego PM2,5 – klasa wynikowa A1 (brak przekroczeń średniorocznego poziomu dopuszczalnego II fazy) oraz klasa A (brak przekroczeń poziomu dopuszczalnego I fazy),
- z uwzględnieniem poziomów docelowych określonych dla arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni), benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10 - klasa wynikowa A,
- z uwzględnieniem poziomu docelowego i długoterminowego dla ozonu – odpowiednio klasa A i D2.

Jakość powietrza w województwie podlaskim, pod względem zanieczyszczeń pyłowych, na przełomie ostatnich 10 lat (2014-2023) uległa zdecydowanej poprawie. Spadkowy trend notowanych stężeń zauważalny jest na każdym stanowisku pomiarowym. W aglomeracji białostockiej zarejestrowano największą poprawę jakości powietrza pod kątem zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM10 na stacji przy ul. Warszawskiej, gdzie różnica wartości średniorocznych stężeń pyłu zawieszonego PM10 z roku 2014 i 2023 wyniosła 13 $\mu g/m^3$. W 2023 roku, pozostałe stanowiska w województwie podlaskim odnotowały również rekordowo niskie stężenia pyłu zawieszonego PM10. W 2023 roku na wszystkich stanowiskach pomiarowych zarejestrowano wyraźnie niższe w stosunku do lat ubiegłych, stężenia średnioroczne pyłu zawieszonego PM2,5. Najbardziej widoczne było to m.in. na stacji pomiarowej w Białymstoku przy ul. Warszawskiej, gdzie różnica średniorocznych stężeń pyłu zawieszonego PM2,5 z 2014 i 2023 roku wyniosła 11 $\mu g/m^3$. Na występowanie coraz niższych stężeń zanieczyszczeń pyłowych mają wpływ: zmieniający się na cieplejszy klimat Polski,

poszerzenie świadomości społeczeństwa w zakresie dbania o środowisko oraz programy i inwestycje mające na celu zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

W 2023 r. na terenie województwa podlaskiego pomiary pyłu zawieszonego PM2,5 w powietrzu nie wykazały przekroczenia normy średniorocznej (20 µg/m^3) zarówno na obszarze aglomeracji białostockiej, jak i strefy podlaskiej. W aglomeracji białostockiej najwyższa średnia roczna ze stężeń pyłu zawieszonego PM2,5 wystąpiła na stacji komunikacyjnej przy al. Piłsudskiego i wyniosła 14 µg/m^3, co stanowi 70% dopuszczalnego poziomu substancji w powietrzu. Pozostałe stacje znajdujące się w obrębie aglomeracji białostockiej odnotowały znacznie niższe wartości stężeń średniorocznych: ul. 42 Pułku Piechoty – 12 µg/m^3, ul. Warszawska – 11 µg/m^3 i ul. Waszyngtona - 11 µg/m^3.

Głównym źródłem emisji w województwie podlaskim, mającym wpływ na mierzone stężenia pyłu zawieszonego PM10, jest emisja z sektora komunalno-bytowego. Również wyniki pomiarów pyłu zawieszonego PM2,5 wskazują na źródła grzewcze jako główną przyczynę nadmiernego zanieczyszczenia powietrza. W wyniku przeprowadzonych analiz serii pomiarowych, zarówno dla PM10 jak i PM2,5, stwierdzono, ze pomiary w okresie zimowym (październik-marzec) są wyższe od pomiarów w okresie letnim (kwiecień-wrzesień).

Jako przyczynę przekraczania poziomu celu długoterminowego stężenia ozonu, wskazano lokalną emisję prekursorów oraz występowanie w okresie wiosenno-letnim warunków meteorologicznych sprzyjających formowaniu się ozonu w powietrzu (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie) a także napływ tego zanieczyszczenia i jego prekursorów spoza granic województwa.

W 2023 roku, w porównaniu do lat ubiegłych, na wszystkich stanowiskach pomiarowych zanotowano zmniejszenie się wartości stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu zawartego w pyle zawieszonym PM10. Wyraźny trend spadku stężeń widoczny jest od 2020 roku w aglomeracji białostockiej i od 2021 roku na stanowiskach pomiarowych w strefie podlaskiej. W aglomeracji białostockiej pomiary benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10 wykonywane są najdłużej i tu przekroczenie poziomu docelowego wystąpiło w latach 2013-1015, 2017-2018 oraz w 2020 roku. W ostatnich trzech latach nie zanotowano przekroczeń. Na poprawę jakości powietrza w zakresie tego zanieczyszczenia, podobnie jak w przypadku zanieczyszczenia powietrza pyłami zawieszonymi, miały wpływ działania na rzecz ochrony powietrza takie jak: wymiana indywidualnych źródeł ciepła, zabiegi termomodernizacyjne zwiększające efektywność cieplną ogrzewanych budynków oraz warunki meteorologiczne panujące w 2023 roku: m.in. ciepła zima oraz korzystne warunki przewietrzania.

Emisja komunikacyjna, ze względu na sposób rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń (niskie źródła emisji) jest najbardziej uciążliwa w najbliższym otoczeniu dróg. Przebiegająca przez teren opracowania droga o dużym natężeniu ruchu jest istotnymi liniowymi źródłami zanieczyszczeń powietrza. W wyniku spalania paliw w środkach mobilnych, do środowiska dostają się zanieczyszczenia gazowe. Są to głównie: tlenek węgla, tlenki azotu, dwutlenek węgla i węglowodory. Na skutek ścierania się opon, hamulców i nawierzchni drogowej, które zawierają związki ołowiu, kadmu, niklu itp., emitowane są również pyły.

klimat

Klimat Białegostoku jest dość surowy z wyraźnym wpływem kontynentalizmu, co przejawia się ostrymi zimami oraz gorętszymi i bardziej suchymi latami. Białystok charakteryzuje się klimatem wyraźnie chłodniejszym od innych dzielnic nizinnych. Średnia temperatura powietrza w dziesięcioleciu 2011-2020 wyniosła 8,2 ^{o}C, a w 2023 r. wyniosła 9,3 ^{o}C

(GUS 2024). Średnie roczne prędkości wiatru wynoszą około 2,3 m/s. Średnia suma rocznych opadów atmosferycznych na terenie Białegostoku w dziesięcioleciu 2011 - 2020 wyniosła 645 mm, a w 2023 r. – 620 mm (GUS 2024). W przebiegu rocznym opady letnie przeważają nad zimowymi.

Przedstawiając system wymiany powietrza na badanym terenie, to większość obszaru to tereny z dominującym procesem przewietrzania. Takie dość korzystne warunki panują na terenach otwartych, pokrytych niską roślinnością. Charakteryzują je optymalne warunki termiczne i wilgotnościowe, dobre przewietrzanie i nasłonecznienie. Tereny z udziałem regeneracji powietrza i przewietrzania to tereny pokryte częściowo drzewami i zaroślami. Miejsca pod zabudową to tereny utrudniające przewietrzanie. Znajdująca się zabudowa ogranicza poziomą wymianę powietrza. Im zabudowa jest bardziej zwarta, tym kluczowy proces klimatyczny w mieście – przewietrzanie – będzie bardziej utrudniony.

promieniowanie elektromagnetyczne

Teren opracowania nie znajduje się w zasięgu znaczącego oddziaływania pól elektromagnetycznych od linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia oraz stacji bazowych telefonii komórkowej.

Z przeprowadzonych badań w 2023 roku wynika, że zarówno pomiary wykonane w ramach stałej sieci monitoringowej, jak i te zrealizowane w ramach monitoringu badawczego, nie wykazały przekroczeń norm dopuszczalnych. W żadnym punkcie pomiarowym wskaźnik WM_E nie przekroczył wartości 1. W przypadku pomiarów wykonanych w ramach stałej sieci monitoringowej, aż w 10 punktach otrzymano wartości powyżej dolnej granicy oznaczalności sondy pomiarowej. Najwyższą zarejestrowaną wartość, która wynosiła 1,7 V/m odnotowano na terenie miasta Białystok, przy ulicy Antoniu Fabryczny 5/7. Średnia arytmetyczna natężenia pola elektromagnetycznego dla województwa podlaskiego z wykonanych badań w ramach stałej sieci monitoringowej oraz monitoringu badawczego z lat 2021-2023 wyniosła 0,57 V/m. Porównanie zestawionych danych z tego krótkiego okresu pozwala stwierdzić, że obserwuje się tendencje nieznacznie wzrostową wartości PEM w odniesieniu do lat ubiegłych, nie mniej jednak, poziom zagrożenia polem elektromagnetycznym w województwie podlaskim jest nadal znikomy. W większości miejsc, w których stwierdzono wyniki powyżej dolnej czułości sondy pomiarowej w 2021 roku, w 2023 roku te wartości nieznacznie wzrosły. Wyjątek stanowią pomiary wykonane na rogu ulic M. Skłodowskiej-Curie i Z. Krasińskiego w Białymstoku, gdzie w 2021 roku natężenie pola elektromagnetycznego wynosiło 1,4 V/m, a w roku 2023 sklasyfikowano jako wynik poniżej granicy oznaczalności (GIOŚ 2024).

Niezależnie od działalności monitoringowej prowadzona jest działalność kontrolna w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi realizowana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku. W 2023 roku Wydział Inspekcji wykonał 14 terenowych pomiarów kontrolnych, w których ponadnormatywnych wartości nie stwierdzono. W Białymstoku przeprowadzono kontrole interwencyjne trzech stacji bazowych telefonii komórkowej tj. stacji bazowej P4 Sp. z o.o., stacji bazowej Orange Polska S.A.; stacji bazowej Towerlink Poland Sp. z o.o., znajdujących się na dachu budynku przy ul. Antoniukowskiej 11. Po przeprowadzonej analizie uzyskanych wyników pomiarów stwierdzono, iż wartości natężenia pola elektrycznego oraz magnetycznego w miejscach dostępnych dla ludności, gdzie wykonano pomiary, nie przekroczyły poziomów dopuszczalnych określonych w przepisach. Nie stwierdzono naruszeń (GIOŚ 2024).

klimat akustyczny

Obecnie podstawowymi kryteriami oceny hałasu w środowisku są poziomy dopuszczalne na danym terenie, określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. Poziomy dopuszczalne są poziomami hałasu przenikającego na teren wymagający ochrony akustycznej od poszczególnych źródeł, takich jak np. drogi lub linie kolejowe, działalność produkcyjna. W obszarze projektu planu występują tereny podlegające ochronie akustycznej – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (dla których zgodnie z Rozporządzeniem, dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku nie powinny przekraczać: 64 dB w dzień i 59 dB w nocy od dróg bądź linii kolejowych) oraz tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego (dla których zgodnie z Rozporządzeniem, dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku nie powinny przekraczać: 68 dB w dzień i 59 dB w nocy od dróg bądź linii kolejowych).

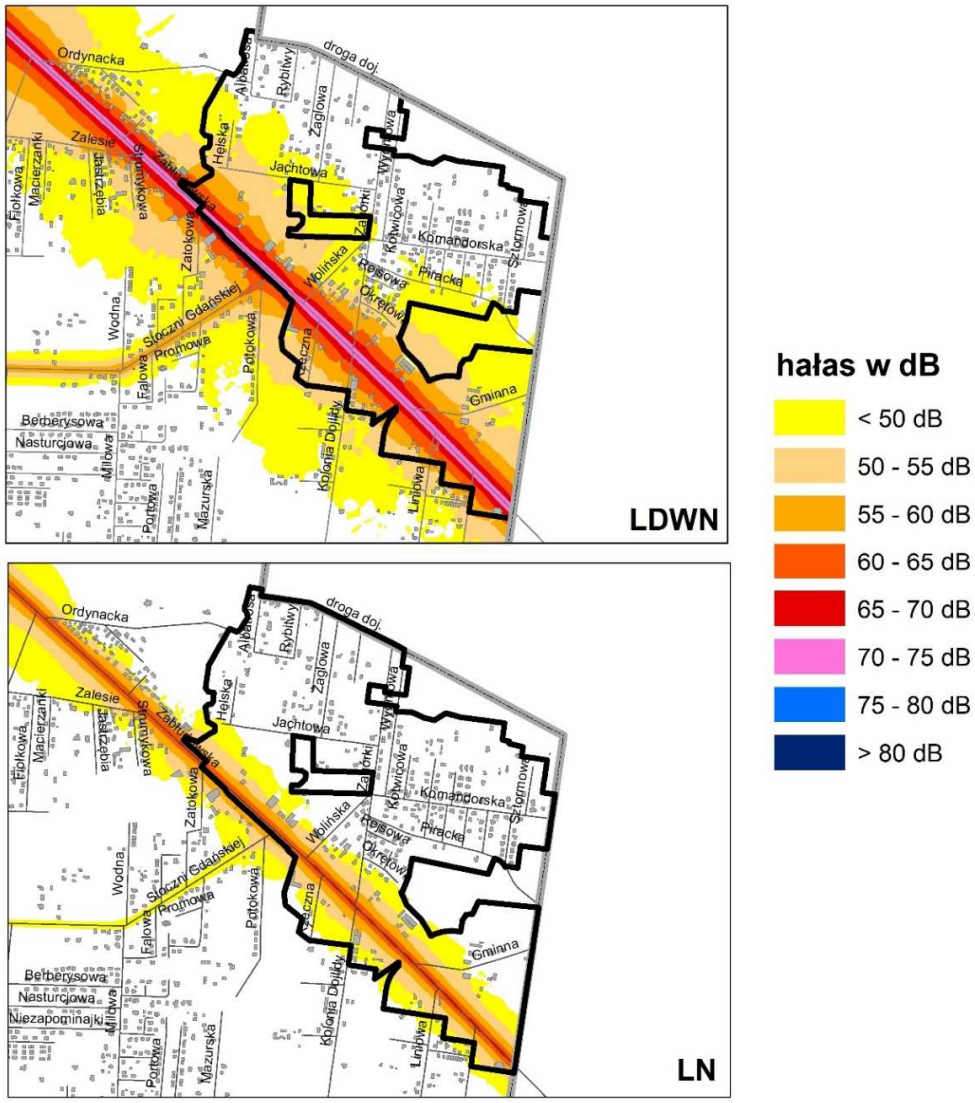

Rysunek 5 Imisja hałasu komunikacyjnego L_{DWN} i L_N w obszarze projektu planu
Źródło: Strategiczna mapa hałasu miasta Białystok, 2022 r.

Źródłem hałasu na obszarze opracowania jest przede wszystkim komunikacja samochodowa na ulicy Zabłudowskiej (rys. 5 i 6). Na podstawie *Strategicznej mapy hałasu miasta Białystok (2022 r.)* hałas na poziomie do 70 dB sięga na odległość ok. 35 m, do niektórych najbliżej zlokalizowanych wzdłuż tej ulicy budynków. Powoduje on na niektórych fragmentach przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu (w zakresie 1-5 dB) dla znajdującej się tam zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w której to zgodnie z obowiązującymi przepisami dopuszczalny poziom hałasu wynosi 64 dB. Znajdujące się przy tej drodze budynki mają obniżony komfort akustyczny. Natomiast, im bardziej w głąb, tym hałas ten zmniejsza się i nie powoduje już przekroczeń akustycznych. W porze nocnej hałas komunikacyjny ulega zmniejszeniu, jednak nie niewielkim odcinku od ul. Zabłudowskiej powoduje również przekroczenia akustyczne.

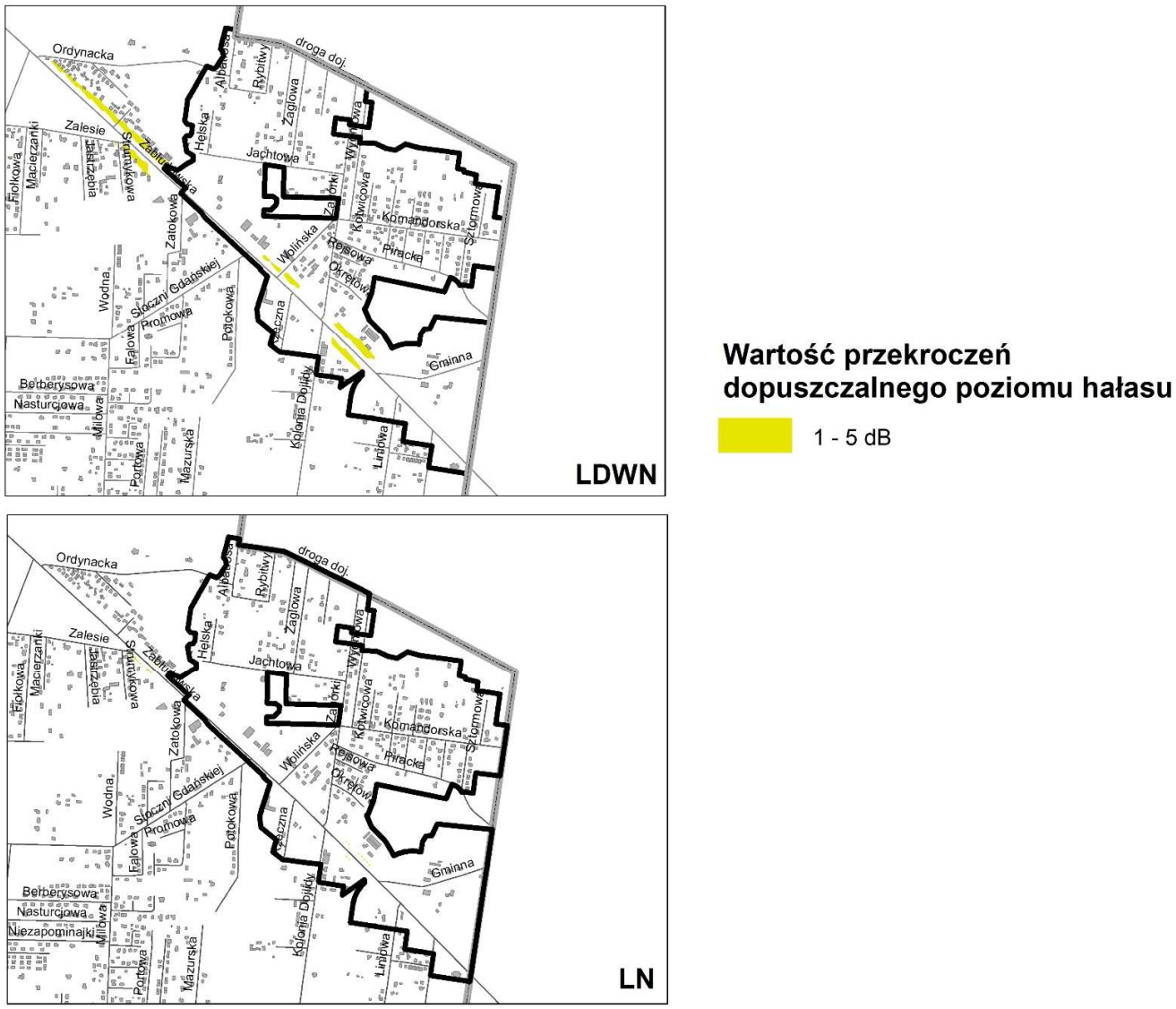

Rysunek 6 Przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu komunikacyjnego L_{DWN} i L_N w obszarze projektu planu
Źródło: Strategiczna mapa hałasu miasta Białystok, 2022 r.

Obszar projektu planu nie znajduje się w zasięgu oddziaływania hałasu przemysłowego i kolejowego *(Strategiczna mapa hałasu 2022 r.).* Oddziaływanie linii kolejowych ma całkowicie marginalne znaczenie pod względem charakterystyki akustycznej całego miasta.

dziedzictwo kulturowe oraz zabytki

Na obszarze objętym planem nie występują zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków oraz zabytki ujęte w gminnej ewidencji zabytków, a także obiekty będące dobrami kultury współczesnej.

5.2. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu planu

Pozostawienie przedmiotowego terenu bez obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego spowoduje, że nie będzie możliwe określenie zasad kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach przeznaczenia terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy. Ponadto, sytuacja taka utrudni kształtowanie ładu przestrzennego oraz ochronę środowiska.

W przypadku braku realizacji projektu planu nie uporządkowane zostaną zasady kształtowania zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o charakterze ekstensywnym, z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych i ekofizjograficznych, w tym obszarów okresowo podmokłych i wysokiego poziomu wód gruntowych. Nie określone zostałoby przeznaczenie terenów zlokalizowanych wzdłuż ulicy Zabłudowskiej pod zabudowę usługową, z dopuszczeniem rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 w rejonie skrzyżowania ulic Zabłudowskiej i Jachtowej. Nie zostaną również wyznaczone ciągi komunikacyjne w celu kształtowania ciągłości struktury miejskiej.

Brak planu zagospodarowania przestrzennego skutkować będzie dla terenów nie posiadających m.p.z.p., koniecznością zastosowania innych procedur – decyzje o warunkach zabudowy, w celu prowadzenia polityki przestrzennej. Procedury te w bardzo ograniczonym zakresie uwzględniają problemy związane z kształtowaniem i ochroną środowiska przyrodniczego. Można by było się spodziewać chaotycznego rozwoju budownictwa. A tak projekt planu przewiduje utrzymanie charakteru układu przestrzennego poprzez kształtowanie zasad zabudowy i zagospodarowania o niskiej intensywności. Zakłada przeznaczenie obszaru pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną głównie wolno stojącą, a także pod niezbędne usługi towarzyszące ww. zabudowie, zwłaszcza wzdłuż ulicy Zabłudowskiej. Planuje się również kształtowanie układu komunikacyjnego w powiązaniu z systemem dróg miejskich, umożliwiającego prawidłową obsługę nowej zabudowy wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną. Na obszarze opracowania, w miejscu wyznaczonego w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku" łącznika systemu przyrodniczego oraz wspomagającego systemu przyrodniczego, zakłada się kształtowanie zabudowy i zagospodarowania terenu z uwzględnieniem powiązań ekologicznych.

W projekcie planu starano się uwzględnić kryteria zrównoważonego rozwoju, poprzez wprowadzenie możliwie jak największych obszarów biologicznie czynnych, nie blokując jednocześnie rozwoju inwestycji. Zadaniem planowania przestrzennego jest zapewnienie

utrzymania warunków równowagi przyrodniczej oraz racjonalna gospodarka zasobami środowiska.

6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Realizacja ustaleń projektu planu nie wpłynie negatywnie na obszary Natura 2000, najbliższe z nich są oddalone ok. 3,5 km od projektu planu w kierunku wschodnim: Puszcza Knyszyńska i Ostoja Knyszyńska (rys. 7). Należy nadmienić, że nie będą pod wpływem negatywnego oddziaływania zrealizowanych inwestycji w projekcie planu powierzchniowe formy ochrony przyrody na terenie (najbliżej granicy planu – Rezerwat Las Zwierzyniecki, odległ. ok. 4 km na zachód) oraz drzewa będące pomnikami przyrody.

Niewielkie fragmenty lasu znajdujące się w granicach projektu planu znajdują się obszarze podstawowego systemu przyrodniczego wyznaczonego w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku,* zaś fragmenty zachodzącej na obszar opracowania doliny rzecznej oraz część północna należą do systemu przyrodniczego wspomagającego. Tam też, na niektórych fragmentach zostały ukazane łączniki systemu przyrodniczego, pełniące funkcję powiązań przyrodniczych, pomiędzy ważnymi elementami systemu przyrodniczego.

Omawiany teren w większości sąsiaduje z obszarem podstawowego systemu przyrodniczego wyznaczonego w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku. Główne sąsiedztwo, również poza granicą miasta stanowi dolina rzeczna. Za zachodnią granicą opracowania przepływa ciek spod Zagórek, część odnogi tego cieku znajduje się w granicach projektu planu. Ciek spod Zagórek tworzy powiązanie ze znajdującymi się za północną granica opracowania Stawami Dojlidzkimi i doliną Białą. Korytarz ekologiczny doliny Białej i jej dopływów stanowi w skali lokalnej najważniejszy ciąg ekologiczny za pośrednictwem, którego realizują się związki pomiędzy Puszczą Knyszyńską, Stawami Dojlidzkimi i Doliną Supraśli. Odgałęzienia tego systemu pozwalają na wzajemne powiązania większych kompleksów leśnych i terenów otwartych na terenie miasta i poza nim. Te naturalne związki mają ogromne znaczenie dla podtrzymania i odnawiania populacji zwierząt i roślin na terenie miasta. Są to główne ostoje różnorodności biologicznej. Górny odcinek rzeki Białej związany jest genetycznie z obszarem nieckowatego wytopiska, w obrębie moreny dennej, z utworami zastoiskowymi, w którym znajdują się Stawy Dojlidzkie.

Znajdujące się za północną granicą opracowania Stawy Dojlidzkie stanowią współcześnie główny obszar zasilania rzeki Białej, jako jeden z najcenniejszych przyrodniczo obiektów. W podziale administracyjnym Stawy Dojlidzkie leżą na granicy trzech gmin: Białystok, Supraśl i Zabłudów. Największy ze stawów tzw. Staw Plażowy pełni funkcję rekreacyjną i wędkarską, pozostałe są stawami hodowlanymi. Morfologia terenu Stawów Dojlidzkich została zmieniona w wyniku działalności antropogenicznej. Pierwotne zabagnione obniżenie terenu zostało pogłębione i otoczone nasypami ziemnymi. Zbiorniki zasilane są dwoma ciekami wodnymi: ciek spod Zaścianek oraz ciek spod Sobolewa. We wschodniej części kompleksu znajduje się system rowów melioracyjnych, odprowadzając wody z pobliskich terenów do stawów. Najbliższe otoczenie stawów stanowią pola, łąki, kompleksy leśne. Teren charakteryzuje się występowaniem bogatej flory oraz awifauny.

Obszar Stawów Dojlidzkich należy do rejonów o wysokim potencjale biotycznym, który predysponuje go do ochrony konserwatorskiej. Za uzasadnieniem takiej ochrony przemawiają m.in.:

- bogaty i zróżnicowany świat ornitofauny z licznie występującymi gatunkami chronionymi (w tym zagrożonego w skali światowej orła bielika),
- stosunkowo niski stopień przekształceń szaty roślinnej, która w znacznym stopniu zachowała cechy zbiorowisk naturalnych i półnaturalnych,
- występowanie rzadkich i chronionych gatunków roślin,
- najwyższy walor przyrodniczy i rekreacyjny obiektu w skali lokalnej – Białegostoku i strefy podmiejskiej,
- unikalne – w skali kraju – położenie wartościowego kompleksu przyrodniczego (Stawów Dojlidzkich) w obrębie dużej aglomeracji miejskiej.

Walory Stawów Dojlidzkich wymagają nadania im odpowiedniego statusu ochrony oraz narzucenia na tym obszarze zaostrzonego reżimu gospodarowania środowiskiem i proekologicznych form jego turystycznego udostępnienia. Zgodnie z *Ekofizjografią* proponuje się nadanie statusu rezerwatu częściowego terenom odznaczającym się najwyższym potencjałem biotycznym, tj. obszarom o największej koncentracji ptaków oraz terenom z zachowanymi naturalnymi zbiorowiskami szuwarowymi i łęgowymi. Postuluje się zamknięcie terenu rezerwatu na okres gniazdowania i lęgu ptaków, zaś przez pozostałą część roku mógłby on pełnić ważną funkcję dydaktyczną dla społeczności miejskiej. Biorąc pod uwagę dominującą rolę funkcji ekologicznych na terenie Stawów Dojlidzkich, których pochodną są walory rekreacyjne i poznawcze, dydaktyczne, całość kompleksu powinna funkcjonować jako Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy, w obrębie które zaleca się takie gospodarowanie, aby zapobiec bezmyślnemu zaniedbaniu i niszczeniu kurczących się wciąż żywych zasobów przyrody na terenach zurbanizowanych.

Jeżeli do wartości przyrodniczych dodać walory krajobrazowe terenu i możliwości wykorzystania rekreacyjnego, Stawy Dojlidzkie wydają się być jednym z najatrakcyjniejszych miejsc okolic Białegostoku, zarówno dla amatorów ornitologów, przyrodników, jak i zwolenników wędrówek rowerowych oraz miłośników sportów wodnych i czynnego wypoczynku. Ze względu na położenie Stawów u źródeł rzeki Białej, stanowią one istotny składnik systemu korytarzy ekologicznych. System ten, dzięki dolinie rzeki Białej wraz z jej dopływami, pozostaje w związku z regionalnym system przyrodniczym, tj. z doliną Supraśli i rzeką Narew i Puszczą Knyszyńską.

Bezpośrednie sąsiedztwo na niektórych fragmentach stanowią płaty zbiorowisk leśnych. Są one częścią systemu ekologicznego przyczyniającą się do zachowania równowagi przyrodniczej oraz trwałości procesów biologicznych. Mają ogromne znaczenie dla podtrzymania i odnawiania populacji zwierząt i roślin na terenie miasta. Tereny zielone, zadrzewione spełniają istotną rolę w kształtowaniu mikroklimatu, stanowią duże bogactwo ekologiczne.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Omawiany obszar planu nie jest objęty ochroną. Realizacja ustaleń projektu planu nie wpłynie negatywnie na obszary Natura 2000, najbliższe z nich są oddalone ok. 3,5 km od projektu planu w kierunku wschodnim: Puszcza Knyszyńska i Ostoja Knyszyńska (rys. 7). Należy nadmienić, że nie będą pod wpływem negatywnego oddziaływania zrealizowanych inwestycji w projekcie planu powierzchniowe formy ochrony przyrody na terenie (najbliżej granicy planu – Rezerwat Las Zwierzyniecki, odległ. ok. 4 km na zachód) oraz drzewa będące pomnikami przyrody.

W wyniku realizacji projektu planu dojdzie do uszczuplenia powierzchni biologicznie czynnej w związku z przeznaczeniem części terenu pod inwestycje, realizację nowej zabudowy. Wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz obsługujących ją dróg na tereny dotychczas niezabudowane będzie się wiązało z przekształceniami w środowisku typowymi dla terenów nowych inwestycji w zakresie rzeźby, powierzchni biologicznie czynnych, klimatu, roślinności, krajobrazu, bioróżnorodności, zagrożeń odpadami czy zagrożeń hałasem.

W możliwie największym stopniu powinny zostać zachowane zbiorowiska roślinności naturalnej, zbiorowiska leśne, oraz fragmenty doliny rzecznej, co jest istotne z punktu widzenia zachowania różnorodności biologicznej i prowadzenia zrównoważonego rozwoju w mieście.

Skupiska drzew są jednym z czynników decydujących o komforcie życia w mieście, mającym jednocześnie istotny wpływ na samopoczucie i zdrowie mieszkańców. Spełniają szereg podstawowych funkcji ekologicznych, ochronnych i estetycznych niezbędnych człowiekowi: pochłaniają i neutralizują zanieczyszczenia, poprawiają mikroklimat miasta, regulują stosunki termiczno-wilgotnościowe, zapewniają cień, tworzą bariery ochronne tłumiące hałas, tworzą krajobraz miasta, zapewniają codzienny kontakt mieszkańców z naturą pozwalając zregenerować siły fizyczne i psychiczne. Bogate zespoły przyrodnicze pozwalają obcować na co dzień z przyrodą i odpoczywać na łonie natury. Są one ponadto siedliskiem wielu zwierząt. Walory krajobrazowe tego terenu powinny zostać zachowane.

Dbanie o strukturę funkcjonalno-przestrzenną, utrzymanie w planowaniu przestrzennym priorytetu ochrony lokalnych wartości środowiskowych, uwzględnienie zachowania terenów zieleni to działania mogące obniżyć podatność miasta na zjawiska klimatyczne przy zmieniających się warunkach klimatycznych. Tereny zieleni pełnią nadrzędne funkcje przyrodnicze, głównie klimatyczną, hydrologiczną i biologiczną oraz podporządkowane im funkcje pozaprzyrodnicze, w tym wypoczynkową, estetyczną czy mieszkaniową. Niestety obserwowana jest stała presja na tereny i sukcesywne osłabianie sprawności systemu przyrodniczego miasta poprzez wprowadzanie zabudowy oraz niewystarczającą ochronę istniejących zasobów terenów zielonych. Dlatego w planie powinno się w maksymalny sposób wykorzystać istniejące naturalne kompleksy zieleni w kształtowaniu zieleni tej części osiedla.

W ogólnym ujęciu urbanistycznym prywatne i publiczne tereny zieleni mogą łącznie tworzyć zielone łańcuchy. Które mogą pozytywnie wpływać na ogólną estetykę miasta, ale również na jego klimat i przyrodę. Niewątpliwie zieleń w mieście odgrywa bardzo ważną rolę, a jej obecność (lub jej brak) bezpośrednio wpływa na życie mieszkańców. Naszym obowiązkiem jest więc nie tylko dbać o istniejące tereny zieleni, ale również inicjować i wspierać powstawanie

nowych, także tych najmniejszych. Drzewa przeciwdziałają miejskim wyspom ciepła, dają cień, obniżają temperaturę w upalne dni i oczyszczają powietrze. Warto je sadzić, chronić oraz o nie dbać.

Ważne jest kształtowanie zagospodarowania w sposób umożliwiający migrację drobnej fauny. Zrozumienie sieci powiązań w przyrodzie pozwala na zrozumienie, a właściwie na przypomnienie sobie, że jesteśmy integralną częścią ekosystemu i że przyroda nie może być traktowana jedynie jako tło do realizacji naszych działań i ambicji. Taka antropocentryczna perspektywa może mieć bowiem tragiczne skutki, których konsekwencje poniosą najbliższe nam osoby – nasze dzieci, wnuki i kolejne pokolenia. Mając na uwadze konstytucyjną zasadę zrównoważonego rozwoju, należy zadbać o wyrównanie potencjałów między terenami o charakterze otwartym i zabudowanym. Struktury zieleni zapewniają miastu podniesienie standardów jakości życia (łagodzenie uciążliwości klimatu miejskiego i poprawa estetyki miasta). Dodatkowo na takich terenach zatrzymywana, retencjonowana jest woda deszczowa, co przyczynia się do spowolnienia lub redukcji odpływu oraz poprawy bilansu wodnego zlewni. Infiltracja, czyli wsiąkanie wód do gruntu, jest najprostszym sposobem zagospodarowania wód deszczowych w miejscu powstania opadu i zasilania wód gruntowych. Zachowanie przyrody w miastach stanowi szczególny przykład zrównoważonego rozwoju.

Zagrożeniem dla środowiska wpływającym niekorzystnie na wody gruntowe i gleby są zlokalizowane, głównie przy zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej bezodpływowe zbiorniki podziemne na ścieki, tzw. szamba (zwłaszcza w przypadku ich nieszczelności bądź innych niedociągnięć w budowie). Ścieki z opróżniania szamba lub przesiąki do gruntu w przypadku posiadania nieszczelnych szamb mogą grozić zanieczyszczeniem bakteriologicznym i chemicznym gleby oraz wody. Ścieki odprowadzane z gospodarstw domowych oprócz znacznej ilości wody zawierają odchody, resztki pożywienia, mydła i środki piorące, detergenty, papier toaletowy, niekiedy również błoto, piasek, kawałki ścierek czy gąbek. W tym wszystkim jest duża ilość fermentujących substancji organicznych, bakterii, wirusów chorobotwórczych. Ścieki szybko ulegają więc procesowi fermentacji, jednocześnie błyskawicznie rozwijają się w nich szkodliwe dla zdrowia mikroorganizmy oraz pasożyty. Szambo musi być całkowicie szczelne, aby nie wystąpił wyciek nieczystości do gruntu i nie doszło do zanieczyszczenia wód gruntowych. Niezbędne jest szybkie objęcie przedmiotowego terenu scentralizowanym systemem gospodarki wodno – ściekowej.

Ważne jest właściwe zarządzanie wodą opadową, które nie powinno sprowadzić się tylko do jej odprowadzenia poprzez system kanalizacji. Najefektywniejsze zarządzanie wodą opadową to takie, które odbywa się w miejscu jej występowania, z wykorzystaniem zrównoważonych i ekologicznych metod o niewielkim wpływie na środowisko. Będą to rozwiązania symulujące obieg wody występujący w środowiskach naturalnych, takich jak tereny zielone. Wykorzystując mechanizmy retencji i infiltracji, można zatrzymać wodę w środowisku i spowolnić jej odpływ ze zlewni.

Jednym z problemów na opracowywanym planie są uciążliwości akustyczne powstające w wyniku oddziaływania trasy komunikacyjnej – ul. Zabłudowska. Na niektórych fragmentach, na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej od ww. ulicy występują przekroczenia norm hałasu w porze dziennej, jak i nocnej wynoszące od 1-5 dB. Ukazane na mapach akustycznych przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu są zastosowane względem zaistniałego zagospodarowania terenu. Ruch samochodowy ma niekorzystne oddziaływanie na tereny zabudowy mieszkaniowej. Mieszkańcy sąsiadujących z tymi ulicami budynków mieszkalnych narażeni są na uciążliwy hałas komunikacyjny. Może on być również uciążliwy dla przygodnie przebywających tutaj osób. Hałas jako czynnik stresogenny stanowi istotne

zagrożenie dla zdrowia ludzi. W konsekwencji wzrostu liczny samochodów notuje się wzrost natężenia ruchu na drogach, który powoduje zwiększanie się uciążliwości hałasu, w szczególności na obszarach zurbanizowanych. Zbyt blisko lokalizowana zabudowa mieszkaniowa przy trasach komunikacyjnych nie jest wskazywana przy drogach o dużym natężeniu hałasu. Tereny bezpośrednio narażone na uciążliwą trasę komunikacyjną – ul. Zabłudowską powinny być predysponowane do zagospodarowania ich otoczenia obiektami o funkcjach mało wrażliwych na uciążliwości, dopuszczających obniżone standardy środowiska. Dotyczy to funkcji, dla których nie są normowane dopuszczalne poziomy hałasu środowiskowego, np. funkcje usługowe. W projekcie planu wyznaczona została nieprzekraczalna linia zabudowy mieszkaniowej. Umiejscawianie zabudowy mieszkaniowej w znacznej odległości od uciążliwego ciągu komunikacyjnego jest najprostszą metodą ochrony przed hałasem. Lokalizowanie w pierwszej linii zabudowy obiektów niechronionych akustycznie pozwala na zabezpieczenie budynków mieszkalnych położonych dalej. W strefach o udokumentowanej uciążliwości hałasu, w stosunku do nowej zabudowy mieszkaniowej należałoby wprowadzać wymogi stosowania elementów chroniących przez hałasem środowiskowym, zastosowanie rozwiązań konstrukcyjnych wyciszających hałas (np. materiały budowlane o podwyższonej izolacyjności akustycznej). Można byłoby też wokół nich odpowiednio kształtować roślinność. Należy nie zwiekszać liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas na terenie miasta.

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PLANU

W trakcie opracowywania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wzięto pod uwagę plany o zasięgu miejskim, wojewódzkim i krajowym, a także takie programy jak: *Programu ochrony powietrza dla aglomeracji białostockiej*, *Strategiczną mapę hałasu miasta Białystok*, *Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa podlaskiego* oraz dane wynikające z monitoringu środowiskowego.

Budowa innowacyjnej gospodarki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju jest wymogiem nowoczesnej *Polityki ekologicznej państwa 2030 (PEP2030).* Zrównoważony rozwój oznacza stabilny wzrost gospodarczy powiązany z racjonalną gospodarką zasobami środowiskowymi i respektowaniem praw człowieka. Rolą polityki ekologicznej jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego państwa. Szczególne znaczenie w osiągnięciu celów polityki ekologicznej przypisane jest jednostkom samorządu terytorialnego. W ich gestii leży racjonalne planowanie zagospodarowania przestrzennego, które pomaga chronić ludność przed zanieczyszczeniami powietrza i hałasem, suszami i powodziami oraz stratami przez nie powodowanymi, jak również przyrodę przed nadmierną presją.

Użytkowanie zasobów przyrodniczych to prawo obywateli, a jednocześnie obowiązek władz publicznych, polegający na tym, aby zapewnić trwały dostęp do tychże zasobów przyszłym pokoleniom. Do najważniejszych wyzwań w dziedzinie ochrony środowiska należy zrównoważone, oszczędne i racjonalne gospodarowanie jego zasobami naturalnymi. Podejmowanie wysiłków na rzecz zapewnienia dostępu do tych zasobów następnym pokoleniom

jest szczególnie istotne w świetle postępującej urbanizacji, która, tworząc bodźce dla rozwoju gospodarczego, będzie zwiększała presje na zasoby pożywienia, wody i energii.

Dla wspierania zrównoważonego rozwoju miast kluczowe znaczenie będzie mieć dalsze wdrażanie polityki w zakresie zrównoważonego planowania i projektowania przestrzeni miejskiej, w tym zapobieganie rozlewaniu się miast. Inteligentne mechanizmy planowania i zarządzania mogą wpływać na zachowania dotyczące mobilności, popychając je w kierunku bardziej zrównoważonych form transportu i zmniejszenia zapotrzebowania na transport. Mogą one również zwiększyć efektywność energetyczną budynków, zmniejszając presję na środowisko i jednocześnie poprawiając jakość życia człowieka. Dobrze zaplanowane obszary miejskie, zapewniające łatwy dostęp do naturalnych terenów zielonych, w tym zwłaszcza terenów nadrzecznych oraz umożliwiające tworzenie zielonej i błękitnej infrastruktury miejskiej, mogą dawać korzyści dla zdrowia i jakości życia człowieka, także łagodzić odczuwalne przez mieszkańców miast skutki zmian klimatu.

Zadaniem korytarzy i klinów napowietrzających jest wentylowanie miast. Mają one pompować świeże powietrze z zielonych obszarów do centrów miast, w tym do wysp ciepła. W tym celu potrzebne są wolne od zabudowy przestrzenie prowadzące z peryferii w głąb miasta. Naturalne – jak rzeki czy tereny zielone jednocześnie oczyszczające miejskie powietrze – lub sztuczne (jak tory kolejowe czy szerokie drogi). W związku z tym konieczne jest wprowadzenie zapisów ograniczających zabudowę korytarzy i klinów napowietrzających, korytarzy ekologicznych i dolin rzecznych, szczególnie w ośrodkach miejskich. Preferowaną formą ochrony akustycznej na terenach pełniących funkcje korytarzy i klinów napowietrzających powinny być nasadzenia roślinne z roślin gęsto ulistnionych. Prawidłowe kształtowanie oraz ochrona krajobrazu mogą odegrać kluczową rolę w utrzymaniu łączności ekologicznej w środowisku. Planowanie przestrzenne uwzględniające ważne elementy krajobrazu oraz środowiska przyrodniczego jest w stanie zagwarantować utrzymanie oraz odbudowywanie łączności ekologicznej w środowisku.

W najbliższych latach skutki zmian klimatu w Polsce mogą stać się coraz bardziej odczuwalne. Efektem zmian klimatu będzie zwiększanie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof, które będą miały istotny wpływ na obszary wrażliwe i gospodarkę kraju. Jednym z głównych wyzwań dla zrównoważonego rozwoju w Polsce jest więc dostosowanie się do zmian klimatu poprzez poprawę odporności poszczególnych sektorów gospodarki. Obok działań adaptacyjnych Polska kontynuować powinna podejmowanie wysiłków na rzecz łagodzenia zmian klimatu i zmniejszenia koncentracji dwutlenku węgla w powietrzu. Zwrot w kierunku zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych będzie wymagał energicznych i skoordynowanych działań w różnych sektorach gospodarki, a prowadzona polityka klimatyczna będzie w dalszym ciągu stymulować korzystanie z czystych technologii.

Ustalenia planistyczne omawianego dokumentu zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju uwzględniają:

- wymagania ochrony środowiska,
- wyniki monitoringu środowiska, w szczególności w zakresie powietrza, hałasu i pól elektromagnetycznych,
- uwzględniono zespoły zieleni wysokiej oraz pojedyncze drzewa i szpalery drzew.

Istotą prowadzenia *Krajowej Polityki Miejskiej 2030* jest stawianie czoła wyzwaniom rozwojowym oraz budowanie warunków do wzmacniania zdolności miast i miejskich obszarów funkcjonalnych do zrównoważonego rozwoju, polepszania jakości życia mieszkańców

i budowania odporności na obserwowane zmiany klimatu. Dokument ten wyznacza sześć celów. Wśród nich jest m.in.
- Miasto kompaktowe – oznacza dążenie do rozwoju obszarów miejskich (w zwartości strukturalnej) w sposób zrównoważony i odpowiedzialny oraz do racjonalnego wykorzystania przestrzeni.
- Miasto zielone – oznacza przeciwstawianie się pogłębianiu kryzysu klimatycznego, przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu, ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza oraz odbudowywanie ekosystemów na obszarach miejskich (zwiększanie terenów zieleni oraz ciągłość ekosystemów przenikających się z obszarami zurbanizowanymi).

W realizacji wizji i celów KPM 2030, obowiązują zasady, gdzie jednym z priorytetów jest dbałość o zazielenianie obszarów miejskich, co ma bardzo korzystny wpływ na jakość życia mieszkańców. Każda inwestycja czy pakiet przedsięwzięć na danym obszarze miejskim powinien być analizowany pod kątem ochrony środowiska przyrodniczego i zwiększania powierzchni biologicznie czynnej z zielenią dającą cień oraz zielenią wysoką, która pozytywnie wpływa na odczuwanie skrajnie wysokich temperatur przez mieszkańców miast. Ponadto powinny być uwzględniane zielone dachy czy fasady oraz różne formy retencjonowania wody. W projekcie planu wskazuje się udział powierzchni biologicznie czynnej do zachowania. Wyznaczone zostały również tereny zieleni urządzonej, zespoły zieleni wysokiej. Wskazano również wartościowe drzewa i szpalery drzew do zachowania i uzupełnień.

Wśród kluczowych wyzwań obszarów miejskich w *KPM 2030* jest m.in.:
- Niwelowanie negatywnych skutków zmian klimatu w miastach – wprowadzenie standardu ochrony i kształtowania zieleni w procesach inwestycyjnych, upodmiotowienie prawne „błękitno-zielonej" infrastruktury, gospodarowanie zasobami wodnymi w układzie zlewniowym (w tym m.in. tworzenie systemów rozproszonej retencji, projektowanie pasów przydrożnych z wykorzystaniem zielonej retencji, kształtowanie zieleni w formie wklęsłej), mechanizmy finansowe, legislacyjne i organizacyjne na rzecz zwiększenia naturalnej retencji, przeciwdziałanie powodziom miejskim oraz suszom i ich skutkom poprzez zmiany legislacyjne (w tym m.in. wyeliminowanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, prowadzenie polityki informacyjnej z zakresu retencji wodnej oraz zachowania powierzchni przepuszczalnych i biologicznie czynnych), wprowadzenie planu zarządzania błękitno - zieloną infrastrukturą miasta jako realizacji rekomendacji opracowania „planu zazieleniania", zawartej w unijnej Strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 (w tym m.in. plan zarządzania drzewostanem miejskim).
- Poprawa jakości środowiska przyrodniczego w miastach – zmiany legislacyjne zwiększające możliwość rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury na terenach intensywnie zagospodarowanych (ochrona terenów zieleni przed nadmierną zabudową powierzchniami szczelnymi oraz ochrona terenów „dzikiej" zieleni, które pełnią istotną rolę w kontekście adaptacji o zmian klimatu, np. pełniąc funkcje retencyjne), ujednolicenie planowania z zakresu ochrony powietrza w miastach, niwelowanie głównych źródeł niskiej emisji w transporcie oraz ograniczenie hałasu (ograniczenie ruchu samochodowego).

Celem Dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku jest zdefiniowanie wspólnego podejścia do unikania, zapobiegania lub zmniejszania szkodliwych skutków narażenia na działanie hałasu, w tym jego dokuczliwości, w oparciu o ustalone priorytety. W tym celu wykorzystano *Strategiczną mapę hałasu miasta Białystok z 2022 r.* oraz *Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa podlaskiego* z 2024 r. W projekcie planu ustalono odnoszenie hałasu w środowisku zgodnie z obowiązującymi przepisami w stosunku do

terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów mieszkaniowo-usługowych oraz terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. W budynkach mieszkalnych jednorodzinnych i usługowych z zakresu edukacji i z zakresu opieki społecznej ustalono zapewnienie wymagań dotyczących zabezpieczenia budynków przed hałasem np. poprzez zastosowanie materiałów elewacyjnych, stolarki okiennej i drzwiowej o odpowiedniej izolacyjności akustycznej oraz ścian kurtynowych. Wobec tego spełniono przesłanki z *Programu ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa podlaskiego* odnośnie zmniejszenia skali narażenia mieszkańców miasta na ponadnormatywny poziom hałasu emitowanego przez środki transportu i sektor gospodarczy.

W związku z zabezpieczeniem społeczeństwa przed nadmiernym promieniowaniem elektromagnetycznym ustalono obsługę telekomunikacyjną w zakresie łączności bezprzewodowej telefonii i internetu z istniejącej stacji bazowej telefonii cyfrowej zlokalizowanej na obszarze objętym planem i poza jego granicami oraz projektowanych stacji bazowych telefonii cyfrowej i internetowych lokalizowanych na istniejących i projektowanych budynkach. Zakazano lokalizacji wolno stojących masztów i wież (tj. nie umieszczanych na budynkach).

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły obejmuje działania zmierzające do spełnienia celów *Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE* w zakresie osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu wód: przez wody powierzchniowe dobrego stanu chemicznego i ekologicznego, natomiast przez wody podziemne dobrego stanu chemicznego i ilościowego. *Plan* ten stanowi fundament podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania wodami w przyszłości. Zgodnie z podziałem topograficznym zlewni na terenie miasta większa, wschodnia część projektu planu leży w Przyrzeczu Białej, zaś pozostała część należy do zlewni Białej, a dokładnie Cieku spod Zagórek. Zlewnia Białej docelowo wchodzi w skład zlewni Wisły. Spływ wód opadowych w przypowierzchniowych warstwach piaszczystych odbywa się zgodnie ze spadkiem terenu w kierunku północnym. Niewielkie fragmenty na południu zajmują doliny rzeczne, z przepływającymi niewielkimi ciekami. Jeden z nich to odnoga cieku spod Zagórek. Są to tereny okresowo podmokłe. Poza tym dolina rzeczna okala niemal cały omawiany obszar, z bliskim sąsiedztwem Stawów Dojlidzkich na północy. Pozostawione w projekcie planu powierzchnie biologicznie czynne na terenach inwestycyjnych, tereny zieleni urządzonej, będą spowalniały odpływ powierzchniowy oraz poprawiały bilans wodny zlewni. W zakresie zagospodarowania terenów okresowo podmokłych, z wysokim poziomem wód gruntowych ustalono zagospodarowanie powierzchni utwardzonych, dojść, dojazdów i parkingów z wykorzystaniem materiałów i systemów służących retencji wody, w tym materiałów naturalnych, przepuszczalnych – nie dotyczy terenów komunikacji drogowej publicznej i wewnętrznej. Ustalono również utrzymanie drożności istniejących rowów. Zakazano również lokalizacji kondygnacji podziemnych, fundamentowania ciągłego w przypadku realizacji ogrodzeń. Nie przewiduje się negatywnych oddziaływań antropogenicznych w zlewni mających wpływ na wody podziemne.

Cele zawarte w *Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych* dążą do poprawy jakości wód poprzez m.in. wyposażenie aglomeracji w system kanalizacyjny. Realizacja celów *KPOŚK* jest przyjazna środowisku ze względu na zamierzenia i bezpośrednią realizację wymagań ochrony środowiska poprzez np. zwiększenie dostępności usług kanalizacyjnych (rozbudowa sieci kanalizacyjnej) i poprawę warunków sanitarnych ludności. W projekcie planu ustalono, ogólnomiejską sieć kanalizacji sanitarnej podstawowym systemem odprowadzenia ścieków komunalnych. Dopuszczono odprowadzanie ścieków do innych systemów kanalizacji sanitarnej,

spełniających warunki dotyczące zbiorowego odprowadzania ścieków, określone w przepisach o zbiorowym odprowadzeniu ścieków lub innych systemów zgodnie z przepisami odrębnymi.

Założenia projektu planu przy uwzględnieniu działań w *Planie Adaptacji Miasta Białystok do zmian klimatu do roku 2030* przekładają się na osiągnięcie celu głównego *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*, jakim jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Nie przewiduje się, by zamierzenia projektu planu miejscowego wpłynęły negatywnie na zmianę klimatu.

Obowiązek zachowania powierzchni biologicznie czynnej, terenów zieleni urządzonej oraz częściowa ochrona zespołów zieleni wysokiej ograniczy negatywne skutki susz i powodzi. Zieleń pełni wiele funkcji, w tym przyrodniczą, klimatyczną, hydrologiczną. Zagospodarowanie zielenią w pasach drogowych ulic oraz uwzględnienie zieleni wysokiej na parkingach będzie wpływać na lokalny klimat. Rzeźba terenu będzie kształtowana tak, by umożliwić retencjonowanie wód opadowych z wykorzystaniem takich form jak: niecki chłonne, oczka wodne, skupiska roślinności. Ponadto dostosowano ustalenia dotyczące zapotrzebowania na energię elektryczną, jak i cieplną przy wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii. Powyższe ustalenia są zgodne z celami zawartymi w *SPA2030* by uwzględniać zmiany klimatyczne dla miast poprzez m.in. adaptację instalacji sanitarnych i sieci kanalizacyjnych do zwiększonych opadów nawalnych, małą retencję miejską oraz zwiększenie obszarów terenów zieleni i wodnych w mieście, wymianę szczelnych powierzchni gruntu na przepuszczalne.

9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE PROJEKTU PLANU, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO

Biorąc pod uwagę lokalizację najbliższych (względem położenia opracowywanego planu) obszarów Natura 2000 (rys. 7) - Puszczę Knyszyńską (kod PLB200003), Ostoję Knyszyńską (kod PLH200006), ich zadania ochronne a także cel i geograficzny zasięg projektu planu, nie przewiduje się negatywnych oddziaływań omawianego terenu na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

Realizacja ustaleń projektu planu nie spowoduje zanieczyszczenia wód, fragmentacji obszarów leśnych oraz przesuszenia terenów podmokłych i zaniku siedlisk łęgowych, torfowiskowych i źródliskowych w obszarze Ostoi Knyszyńskiej jako specjalnego obszaru ochrony siedlisk (SOO). Projekt planu nie wpłynie ponadto na zwiększenie presji turystyczno-rekreacyjnej i zanieczyszczenie wód będącymi głównymi zagrożeniami na terenie Puszczy Knyszyńskiej będącej obszarem specjalnej ochrony ptaków (OSO), której zadaniem jest ochrona przestrzeni życiowej ptaków, rozumiana głównie jako zachowanie krajobrazu leśnego Puszczy Knyszyńskiej oraz zachowanie bądź odtworzenie niektórych elementów tego krajobrazu.

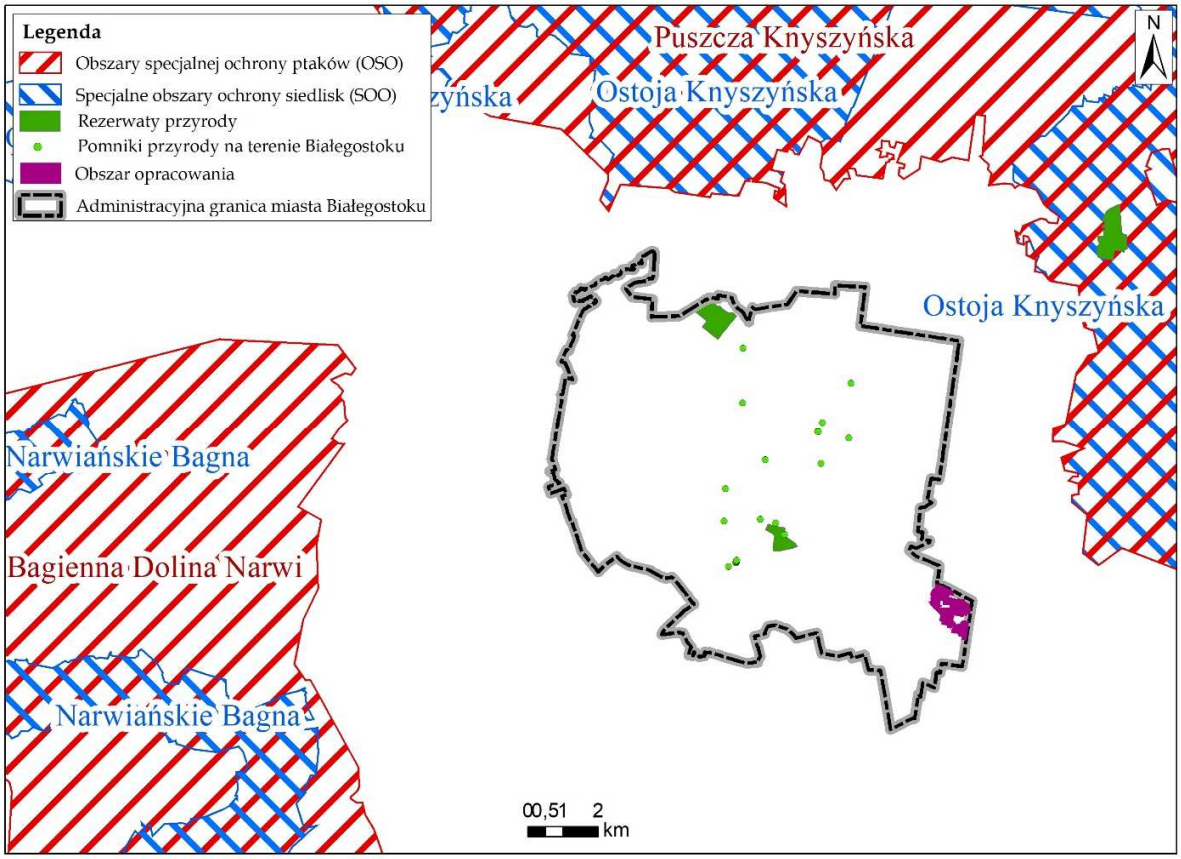

Rysunek 7 Lokalizacja obszaru projektu planu względem najbliższych form ochrony przyrody

W związku z informacjami przedstawionymi we wcześniejszych rozdziałach, postanowiono przedstawić potencjalny wpływ realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska (tabela 2) w skali lokalnej.

Tabela 2 Wpływ realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska

Elementy środowiska	**Sposób oddziaływania**	**Typ oddziaływań** [1)]
Różnorodność biologiczna	zachowanie fragmentów zieleni urządzonej,	+ D B
	wkomponowanie w przyszłe zagospodarowanie terenu zieleni wysokiej, pojedynczych wartościowych drzew oraz szpalerów drzew	+ D B
	zmiana przeznaczenia terenu leśnego na cele nieleśne,	- D S B
Zwierzęta	ograniczenie miejsc bytowania lokalnej fauny na terenach dotychczas niezabudowanych,	- D S B
	umożliwienie dalszego bytowania (ewentualnie gniazdowania) zwierząt na obszarach z zachowanym drzewostanem,	+ D B
Ludzie	stosowanie scentralizowanego systemu ogrzewania budynków lub proekologicznych nośników energii zapewni odpowiednią jakość powietrza,	+ D S B
	wprowadzenie klasyfikacji obszarów planistycznych ze względu na dopuszczalny poziom hałasu w środowisku zgodnie z obowiązującymi przepisami	+ D S B/P

Elementy środowiska	**Sposób oddziaływania**	**Typ oddziaływań** [1)]
Rośliny	zmiana części dotychczasowych zbiorowisk na tereny przeznaczone pod zabudowę,	- D S B
	w zakresie kształtowania zieleni zagospodarowanie zielenią w formie kompozycji wielostopniowej (drzew, krzewów i roślin okrywowych)	+ D S B
	wkomponowanie istniejących drzew, zespołów zieleni wysokiej w zagospodarowanie zieleni towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej, usługowej,	+ D S B
	zagospodarowanie zielenią w pasach drogowych ulic oraz w przypadku budowy parkingów,	+ D S B
	zachowanie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej na terenie planistycznym,	+ D S B
Woda	spływy i infiltracja zanieczyszczonych wód opadowych z powierzchni utwardzonych, parkingów terenowych,	- D S B/P
	funkcjonowanie scentralizowanego systemu wodno - kanalizacyjnego,	+ D S B
	zapewnienie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej ułatwiającej wsiąkanie wód opadowych zapewniającej prawidłowy obieg wody w przyrodzie,	+ D S B
	kształtowanie rzeźby terenu umożliwiające retencjonowanie wód opadowych z wykorzystaniem takich form jak: niecki chłonne, oczka wodne, skupiska roślinności i inne,	+ D S B
	zastosowanie materiałów naturalnych, przepuszczalnych, przy dojściach, dojazdach, parkingach na terenach okresowo podmokłych,	+ D S B
Powietrze	stosowania lokalnych lub indywidualnych źródeł ciepła wytwarzanego w procesach proekologicznych, wykorzystania ciepła z projektowanej sieci ciepłowniczej,	+ D S B
	emisja zanieczyszczeń z indywidualnych źródeł ciepła (głównie spalania paliw stałych) oraz z ruchu pojazdów,	- D S B W
	kształtowanie zieleni przyulicznej i zachowanie minimalnego terenu biologicznie czynnego,	+ P D
Powierzchnia ziemi	kształtowanie powierzchni terenu podczas etapu budowy,	- D/Ś S B
	ograniczona powierzchnia zabudowy,	+ D S B/P
	wzrost udziału powierzchni zainwestowanych	- D S B
	zachowanie minimalnej powierzchni terenów biologicznie czynnych,	+ D S B
	kształtowanie rzeźby terenu umożliwiające retencjonowanie wód opadowych z wykorzystaniem takich form jak: niecki chłonne, oczka wodne, skupiska roślinności i inne,	+ D S B
Krajobraz	kształtowanie krajobrazu terenów zurbanizowanych z uporządkowaną zabudową mieszkaniową jednorodzinną o charakterze ekstensywnym oraz usługową, zwłaszcza przy ul. Zabłudowskiej przy wykorzystaniu zespołów zieleni wysokiej, a także ochrony wartościowego drzewostanu,	+ D S B
Klimat	maksymalne wkomponowanie w projektowane zagospodarowanie zespołów zieleni wysokiej, wartościowego drzewostanu wpłynie lokalnie w sposób korzystny na mikroklimat i cyrkulację powietrza,	+ D/Śr B
	zmiana klimatu lokalnego wynikająca ze zwiększenia terenów zabudowanych,	- D S B
Zasoby naturalne	wyłączenie części terenu pod zabudowę z powierzchni leśnej, biologicznie czynnej,	- K/Ś S B
	zasolenie gleby powodowane usuwaniem śliskości w okresie zimowym,	- Ś S B/P
	zachowanie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej,	+ D S B

Elementy środowiska	**Sposób oddziaływania**	**Typ oddziaływań [1)]**
	ograniczona powierzchnia zabudowy,	+ D S B
Zabytki	brak	-
Dobra materialne	dostosowanie ustaleń do potrzeb społecznych.	+ S B

[1)] Typy oddziaływań na środowisko:
D – długoterminowe, Śr – średnioterminowe, K – krótkoterminowe, Ch - chwilowe, S – stałe, B – bezpośrednie, P – pośrednie, W – wtórne, „+" - pozytywne, „-" - negatywne

Oddziaływanie skumulowane na środowisko wynikające z realizacji ustaleń projektu planu wystąpi na etapie inwestycyjnym lokalnie poprzez zwiększenie poziomu hałasu, ilości zanieczyszczeń spalinami oraz zanieczyszczenie gruntu produktami ropopochodnymi z ciężkiego sprzętu budowlanego. Ze względu na proponowany rodzaj i skalę inwestycji zawartą w projekcie planu, uciążliwości te będą krótko- bądź średnioterminowe (prowadzone w ściśle określonym czasie).

Omawiany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć. W chwili obecnej niemożliwe jest bardziej szczegółowe określenie ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć. Wymaga to szerszego rozpatrzenia podczas poddania inwestycji ocenie oddziaływania na środowisko, przy wydaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na wniosek podmiotu planującego podjęcie realizacji przedsięwzięcia. Podczas tej procedury uwzględni się wpływ danej inwestycji na poszczególne elementy środowiska i wyeliminowanie zagrożeń. Projekt planu jest w tym względzie zbyt ogólny nie określając bliżej charakteru inwestycji.

10. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

W związku z informacjami przedstawionymi we wcześniejszych rozdziałach, w dalszej części pracy odniesiono się jedynie do środowiska w zasięgu terenu objętego projektem planu.

10.1. Ustalenia projektu planu ograniczające lub eliminujące negatywny wpływ na środowisko i zdrowie ludzi

w zakresie kształtowania zieleni:

- ustala się:
  - zagospodarowanie zielenią w formie kompozycji wielostopniowej (np. drzew, krzewów i roślin okrywowych);
  - wkomponowanie istniejących drzew i naturalnych kompleksów zieleni wysokiej w zagospodarowanie zieleni towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej,

- kształtowanie rzeźby terenu umożliwiające retencjonowanie wód opadowych z wykorzystaniem takich form jak: niecki chłonne, oczka wodne, skupiska roślinności i inne,
- uwzględnienie w zagospodarowaniu terenu istniejących i projektowanych szpalerów drzew, oznaczonych odpowiednio na rysunku planu – do zachowania i uzupełnień,
- w przypadku budowy parkingów (nie dotyczy parkingów wielopoziomowych i na terenach komunikacji drogowej publicznej) – zagospodarowanie terenu z uwzględnieniem zieleni w proporcji co najmniej 1 drzewo na 5 miejsc postojowych w obrębie parkingu lub po jego obrysie,
- zagospodarowanie zielenią w pasach drogowych ulic z zastosowaniem gatunków drzew i krzewów odpowiednich do nasadzeń przyulicznych pod względem estetyki i odporności; w miejscach wolnych od infrastruktury technicznej oraz z zachowaniem zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego i pieszych,

- w zakresie zagospodarowania części terenów z zespołami zieleni wysokiej oznaczonych odpowiednio na rysunku planu:
  a) ustala się:
     - utrzymanie istniejących zespołów zieleni wysokiej oraz jej uzupełnienie,
     - maksymalne wkomponowanie istniejących drzew w projektowane zagospodarowanie,
     - zachowanie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej – zgodnie z ustaleniami szczegółowymi,
     - wprowadzenie nowych nasadzeń drzew, krzewów i roślinności z uwzględnieniem warunków siedliskowych;
  b) dopuszcza się niezbędną wycinkę drzew w celu lokalizacji: zabudowy – zgodnie z ustaleniami szczegółowymi, dojść , dojazdów i infrastruktury technicznej.
- w odniesieniu do drzew wartościowych wskazanych do zachowania, tj. brzóz, dębów i klonów oznaczonych na rysunku planu:
  - ustala się utrzymanie terenu biologicznie czynnego wokół pnia, a w przypadku braku takiej możliwości, stosowanie nawierzchni przepuszczalnych,
  - ustala się wkomponowanie w projektowane zagospodarowanie,
  - dopuszcza się wycinkę ze względów sanitarnych oraz zagrożenie ludzi lub mienia; wycinkę drzew rosnących w liniach rozgraniczających dróg publicznych i wewnętrznych, innych przestrzeni publicznych, ze względu na konieczność realizacji sieci i elementów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
- w zakresie zagospodarowania terenów, oznaczonych na rysunku planu jako okresowo podmokłe z wysokim poziomem wód gruntowych:
  - ustala się zagospodarowanie powierzchni utwardzonych, dojść, dojazdów i parkingów z wykorzystaniem materiałów i systemów służących retencji wody, w tym materiałów naturalnych, przepuszczalnych – nie dotyczy terenów komunikacji drogowej publicznej i wewnętrznej,
  - ustala się utrzymanie drożności istniejących rowów,
  - zakazuje się lokalizacji kondygnacji podziemnych; fundamentowania ciągłego w przypadku realizacji ogrodzeń,
- przy projektowaniu obiektów budowlanych w sąsiedztwie gruntów leśnych, obowiązują minimalne odległości budynków od granicy lasu, zgodnie z przepisami odrębnymi,

- zagospodarowanie części terenu 10MNW-U położonego pomiędzy linią zabudowy a granica planu – z uwzględnieniem utrzymania biologicznej obudowy istniejącego rowu melioracyjnego R1, położonego poza granicami planu,
- zagospodarowanie części terenów o symbolach 1MNW, 7MNW, 8MNW, 11MNW, 12MNW, 13MNW, 14MNW, 15MNW, 25MNW, 30MNW, 31MNW, 32MNW, 33MNW, 34MNW, 36MNW, 38MNW, 1MNW-U, 5MNW-U, 10MNW-U, 1U, 3U, 5U, 6U, 7U, 11U, 12U i 14U oznaczonych na rysunku planu jako okresowo podmokłe z wysokim poziomem wód gruntowych,
- na terenach o symbolach 1US-ZP i 1ZP ustala się zagospodarowanie zielenią w zróżnicowanej formie i kompozycji (np. drzew, krzewów i roślin okrywowych) o wysokim stopniu bioróżnorodności,
- na terenie o symbolu 1ZP ustala się wkomponowanie w projektowane zagospodarowanie istniejących drzew,
- na terenie o symbolu 1ZP dopuszcza się wycinkę drzew w przypadku lokalizacji niezbędnych dojść i dojazdów o nawierzchniach przepuszczalnych, elementów małej architektury, infrastruktury technicznej oraz zagrożenia ludzi lub mienia,
- na terenie o symbolu 1ZP zakazuje się budowy budynków i lokalizacji parkingów,
- na terenach o symbolach: 1MNW, 2MNW, 3MNW, 4MNW, 5MNW, 6MNW, 7MNW, 8MNW, 9MNW, 10MNW, 11MNW, 12MNW, 13MNW, 14MNW, 15MNW, 16MNW, 17MNW, 18MNW, 19MNW, 20MNW, 21MNW, 22MNW, 23MNW, 24MNW, 25MNW, 26MNW, 27MNW, 28MNW, 29MNW, 30MNW, 31MNW, 32MNW, 33MNW, 34MNW, 35MNW, 36MNW, 37MNW i 38MNW ustala się udział powierzchni biologicznie czynnej:
  - na częściach terenów z zespołami zieleni wysokiej oraz na terenach 1MNW, 2MNW, 3MNW, 4MNW, 5MNW, 6MNW i 7MNW – minimum 50%,
  - na pozostałych terenach – minimum 40%.
- na terenach o symbolach: 1MNW-U, 2MNW-U, 3MNW-U, 4MNW-U, 5MNW-U, 6MNW-U, 7MNW-U, 8MNW,U, 9MNW-U i 10MNW-U ustala się udział powierzchni biologicznie czynnej:
  - na częściach terenów z zespołami zieleni wysokiej:
    -- w przypadku zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej – minimum 50%,
    -- w przypadku zabudowy usługowej – minimum 40%,
  - na terenach 1MNW-U i 5MNW-U – minimum 50%,
  - na pozostałych terenach:
    -- w przypadku zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo- usługowej – minimum 40%,
    -- w przypadku zabudowy usługowej – minimum 30%.
- na terenach o symbolach 1U, 2U, 3U, 4U, 5U, 6U, 7U, 8U, 9U, 10U, 11U, 12U, 13U i 14U ustala się udział powierzchni biologicznie czynnej;
  - na terenach 1U, 3U, 6U i 7U – minimum 45%,
  - na częściach terenów z zespołami zieleni wysokiej – minimum 40%,
  - na pozostałych terenach – minimum 30%.
- na terenie o symbolu 1US-ZP ustala się teren biologicznie czynny na minimum 80%,
- na terenie o symbolu 1ZP ustala się udział powierzchni biologicznie czynnej na minimum 80%.

w zakresie ochrony wód powierzchniowych, gruntowych i podziemnych:

- ustala się ogólnomiejską sieć wodociągową jako podstawowy system zaopatrzenia w wodę,
- dopuszcza się zaopatrzenie w wodę z innych systemów wodociągowych, spełniających warunki dotyczące zbiorowego zaopatrzenia w wodę,
- dopuszcza się korzystanie z własnych ujęć wody, zgodnie z zasadami zawartymi w przepisach Prawa wodnego,
- ustala się ogólnomiejską sieć kanalizacji sanitarnej jako podstawowy system odprowadzenia ścieków komunalnych,
- dopuszcza się odprowadzenie ścieków do innych systemów kanalizacji sanitarnej spełniających warunki dotyczące zbiorowego odprowadzania ścieków, określone w przepisach o zbiorowym odprowadzeniu ścieków lub innych systemów zgodnie z przepisami odrębnymi,
- w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych ustala się następujące odbiorniki wód opadowych i roztopowych:
  - grunt, przy wykorzystaniu systemów retencji wody,
  - rzekę Białą, zlokalizowaną poza granicami planu, za pośrednictwem sieci kanalizacji deszczowej, drenażowej, cieków i rowów,
- dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do ogólnomiejskiej sieci kanalizacji deszczowej w ulicach: 1KDG (Zabłudowska), 15KDD (Zagórki), 5KDD (Gminna), 6KDD (Piracka) oraz do innych istniejących i projektowanych ogólnomiejskich sieci kanalizacji deszczowej w sąsiednich ulicach,
- dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do lokalnych lub indywidualnych systemów odprowadzania wód opadowych.

w zakresie ochrony powietrza i pośrednio klimatu:

- w zakresie zaopatrzenia w ciepło ustala się stosowanie lokalnych lub indywidualnych źródeł ciepła, wytwarzanego w procesach:
  a) przetwarzania energii elektrycznej,
  b) odzyskiwania energii (solarnej, gruntowej, wodnej lub zawartej w innych nośnikach),
  c) spalania gazów opałowych, olejów opałowych niskosiarkowych,
  d) wykorzystania ciepła z ogólnomiejskich sieci ciepłowniczych wodnych i parowych zlokalizowanych poza granicami planu,
- w zakresie zaopatrzenia w ciepło dopuszcza się stosowanie:
  a) innych ogólnomiejskich systemów i czynników służących do przesyłania energii,
  b) indywidualnych źródeł ciepła, o mocy nie większej niż 30 kW, wytwarzanego w procesie spalania paliw stałych.

w zakresie ochrony przed hałasem i polami elektromagnetycznymi:

- ustala się dopuszczalny poziom hałasu w środowisku:
  - na terenach oznaczonych symbolami MNW - jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
  - na terenach oznaczonych symbolami MNW-U – jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych,

  - na terenach oznaczonych symbolami US-ZP i ZP - jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych,
- w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych i usługowych z zakresu edukacji oraz z zakresu opieki społecznej ustala się zapewnienie wymagań dotyczących zabezpieczenia budynków przed hałasem np. poprzez zastosowanie materiałów elewacyjnych, stolarki okiennej i drzwiowej o odpowiedniej izolacyjności akustycznej oraz ścian kurtynowych,
- ustala się obsługę telekomunikacyjną w zakresie łączności bezprzewodowej telefonii i internetu – z istniejącej stacji bazowej telefonii cyfrowej zlokalizowanej na obszarze objętym planem i poza jego granicami oraz projektowanych stacji bazowych telefonii cyfrowej i internetowych lokalizowanych na istniejących i projektowanych budynkach,
- zakazuje się lokalizacji wolno stojących masztów i wież (tj. nie umieszczanych na budynkach) – nie dotyczy istniejących stacji (na terenach 14U i 11U).

w zakresie gospodarki odpadami:

- ustala się prowadzenie zagospodarowania odpadów w oparciu o plan gospodarki odpadami,
- na całym obszarze objętym projektem planu wyklucza się przeznaczenie pod teren gospodarowania odpadami.

Na terenie objętym projektem planu ustala się ograniczenie wysokości budynków, budowli oraz instalacji i urządzeń technicznych, w tym lokalizowanych na dachach budynków – do rzędnej 196 m n.p.m.

10.2. Ocena skuteczności wprowadzonych rozwiązań ograniczających lub eliminujących negatywne oddziaływanie ustaleń projektu planu na środowisko, w tym na zdrowie i życie ludzi

Urbanizacja w ujęciu przestrzennego rozwoju miasta jest zjawiskiem naturalnym. W związku z tym przekształcenia zmierzające do zmiany zagospodarowania poszczególnych terenów na obszarze miasta są nieuniknione. Podstawą zamierzonych przekształceń urbanistycznych w przedmiotowym projekcie planu jest konieczność określenia zasad zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy, przede wszystkim mieszkaniowej jednorodzinnej o charakterze ekstensywnym, z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych i ekofizjograficznych, w tym obszarów okresowo podmokłych i wysokiego poziom wód gruntowych. Konieczne jest określenie przeznaczenia terenów zlokalizowanych wzdłuż ulicy Zabłudowskiej pod zabudowę usługową, z dopuszczeniem rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 w rejonie skrzyżowania ulic Zabłudowskiej i Jachtowej. Niezbędne jest również wyznaczenie ciągów komunikacyjnych w celu kształtowania ciągłości struktury miejskiej.

W zakresie kształtowania zieleni na całym obszarze objętym planem ustalono zagospodarowanie zielenią w formie kompozycji wielostopniowej (drzew, krzewów i roślin okrywowych). Istniejące na całym obszarze drzewa i naturalne kompleksy zieleni wysokiej powinny być wkomponowane w zagospodarowaniu zieleni towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej. Należy uwzględnić istniejące i projektowane szpalery drzew. Rola przyrodnicza zieleni miejskiej, w tym klimatyczna, hydrologiczna i biologiczna, jest wiodącą dla kształtowania

jakości i stanu środowiska przyrodniczego w mieście oraz dla stanu sanitarnego miasta. Drzewa, w szczególności duże i stare odgrywają ogromną rolę przyrodniczą i ekologiczną. Poprzez pochłanianie dwutlenku węgla, poprawiają skład powietrza. Oczyszczają powietrze z pyłów i gazów. Zatrzymują one i usuwają z otoczenia szereg składników tworzących smog. Mają korzystny wpływ na sytuację gruntowo-wodną. Powodują zatrzymanie wody opadowej w strefie korzeniowej i pod koroną oraz magazynują wodę w swoich tkankach.

W zakresie zagospodarowania części terenów z zespołami zieleni wysokiej ustalono utrzymanie istniejących zespołów zieleni wysokiej oraz jej uzupełnienie. Istniejące drzewa zostaną maksymalnie wkomponowane w projektowane zagospodarowanie. Ustalono również wprowadzenie nowych nasadzeń drzew, krzewów i roślinności z uwzględnieniem warunków siedliskowych. Dopuszczono niezbędną wycinkę drzew w celu lokalizacji: zabudowy- zgodnie z ustaleniami szczegółowymi, dojść, dojazdów i infrastruktury technicznej.

Wskazane do zachowania wartościowe gatunki drzew takie jak brzozy i dęby zostaną wkomponowane w projektowane zagospodarowanie. Ustalono utrzymanie terenu biologicznie czynnego wokół ich pnia, a w przypadku braku takiej możliwości, stosowanie nawierzchni przepuszczalnych. Ich wycinka została dopuszczona ze względów sanitarnych oraz zagrożenie ludzi lub mienia, a także dopuszczono wycinkę drzew rosnących w liniach rozgraniczających dróg publicznych i wewnętrznych, innych przestrzeni publicznych, ze względu na konieczność realizacji sieci i elementów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Zwaloryzowano również i wskazano do zachowania i uzupełnień istniejące szpalery drzew.

Na wyznaczonym terenie zieleni urządzonej (1ZP) oraz terenie uslug sportu i rekreacji lub zieleni urządzonej (1US-ZP) ustalono zagospodarowanie zielenią w zróżnicowanej formie i kompozycji (np. drzew, krzewów i roślin okrywowych) o wysokim stopniu bioróżnorodności. Na terenach tych ustalono udział powierzchni biologicznie czynnej na minimum 80 %. Istniejące drzewa na terenie 1ZP zostaną wkomponowane w projektowane zagospodarowanie. Ich wycinka została dopuszczona w przypadku lokalizacji niezbędnych dojść i dojazdów o nawierzchniach przepuszczalnych, elementów małej architektury, infrastruktury technicznej oraz zagrożenie ludzi lub mienia. Na terenie zieleni urządzonej (1ZP) zakazano budowy budynków i lokalizacji parkingów.

W przypadku budowy parkingów (nie dotyczy parkingów wielopoziomowych i na terenach komunikacji drogowej publicznej) ustalono zagospodarowanie terenu z uwzględnieniem zieleni w proporcji co najmniej 1 drzewo na 5 miejs postojowych w obrębie parkingu lub po jego obrysie. Roślinność wprowadzona na teren parkingu nie tylko zatrzymuje wodę opadową i ma korzystny wpływ na lokalny mikroklimat, ale też oczyszcza powietrze z kancerogennych produktów spalania paliw, z pyłów i innych zanieczyszczeń. To pierwszy prozdrowotny aspekt roślin na parkingach. Drugi, to pozytywny wpływ na naszą psychikę. Im większa jest utwardzona powierzchnia, tym bardziej nas przytłacza, a odpowiednio rozlokowane rośliny przełamują tę monotonię, dzieląc przestrzeń na mniejsze wnętrza. Stanowią też rodzaj wyróżników, ułatwiajacych orientację w terenie. Poza tym w upalne letnie dni bujna roślinność łagodzi warunki klimatyczne, nawilżając powietrze i rzucając cień. Ustalono również stosowanie, w pasach drogowych ulic gatunków drzew i krzewów odpowiednich do nasadzeń przyulicznych pod względenm estetyki i odporności w miejscach wolnych od infrastruktury technicznej, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego i pieszych.

Czynnikiem, który w warunkach silnej antropopresji, może łagodzić jej negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego oraz może wspomagać zachowanie ekologicznych funkcji terenów, jest wprowadzenie obowiązku zachowania powierzchni biologicznie czynnych, zapewniających warunki życia organizmów żywych, produkcji materii organicznej oraz warunki

infiltracji wód opadowych i roztopowych do gruntu. W tym celu w projekcie ustalono nieprzekraczalne parametry zabudowy oraz minimalne powierzchnie biologicznie czynne.

Funkcjonowanie na analizowanym terenie scentralizowanego systemu gospodarki wodno-ściekowej z przeznaczeniem do odprowadzenia ścieków do oczyszczalni miejskiej doprowadzi do zmniejszenia przedostawania się zanieczyszczeń do gleby i wód gruntowych, a w wyniku tego ich migracji do wód powierzchniowych. Ustalono ogólnomiejską sieć wodociągową jako podstawowy system zaopatrzenia w wodę, a ogólnomiejską sieć kanalizacji sanitarnej jako podstawowy system odprowadzenia ścieków komunalnych. Dopuszczono korzystanie z własnych ujęć wody.

Ustalono, że podstawowym odbiornikiem wód opadowych i roztopowych jest grunt (przy wykorzystaniu systemów retencji wody) oraz rzeka Biała (zlokalizowana poza granicami projektu planu, za pośrednictwem sieci kanalizacji deszczowej, drenażowej, cieków i rowów). Dopuszczono odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do lokalnych lub indywidualnych systemów odprowadzania wód opadowych. Pozostawione wszelkie powierzchnie biologicznie czynne, zadrzewione będą spowalniały odpływ powierzchniowy oraz poprawiały bilans wodny zlewni. Infiltracja, czyli wsiąkanie wód do gruntu, jest najprostszym sposobem zagospodarowania wód deszczowych w miejscu powstania opadu i zasilania wód gruntowych. W zakresie kształtowania zieleni ustalono kształtowanie rzeźby terenu umożliwiające retencjonowanie wód opadowych z wykorzystaniem takich form jak: niecki chłonne, oczka wodne, skupiska roślinności i inne.

Na terenach oznaczonych jako okresowo podmokłe z wysokim poziomem wód gruntowych ustalony został wyższy udział powierzchni biologicznie czynnej. Na tym obszarze ustalono zagospodarowanie powierzchni utwardzonych, dojść, dojazdów i parkingów z wykorzystaniem materiałów i systemów służących retencji wody, w tym materiałów naturalnych, przepuszczalnych – nie dotyczy terenów komunikacji drogowej publicznej i wewnętrznej. Ustalono również utrzymanie drożności istniejących rowów. Prawidłowym zabiegiem na tych terenach jest zakaz lokalizacji kondygnacji podziemnych oraz fundamentowania ciągłego w przypadku realizacji ogrodzeń, z uwagi na niekorzystne uwarunkowania ekofizjograficzne oraz bliskie sąsiedztwo istniejących cieków. Zapis ten zapewnia ochronę przed potencjalnymi szkodami spowodowanymi podtopieniami oraz niweluje przeszkody spływu wód gruntowych ze zlewni w kierunku rzeki Białej. Ustalono zagospodarowanie części terenu 10MNW-U położonego pomiędzy linią zabudowy a granica planu – z uwzględnieniem utrzymania biologicznej obudowy istniejącego rowu melioracyjnego R1, położonego poza granicami planu. Pozostawione wszelkie powierzchnie biologicznie czynne, zadrzewione będą spowalniały odpływ powierzchniowy oraz poprawiały bilans wodny zlewni.

Stan jakości powietrza w obszarze projektu planu będzie utrzymany na podobnym poziomie, gdyż ustalono stosowanie lokalnych lub indywidualnych źródeł ciepła, wytwarzanego w procesach: przetwarzania energii elektrycznej, odzyskiwania energii (solarnej, gruntowej, wodnej lub zawartej w innych nośniakach), spalania gazów opałowych, olejów opałowych niskosiarkowych, wykorzystania ciepła z ogólnomiejskich sieci ciepłowniczych wodnych i parowych zlokalizowanych poza granicami planu. Dopuszczono stosowanie innych ogólnomiejskich systemow i czynników służących do przesyłania energii oraz indywidualnych źródeł ciepła, o mocy nie większej niż 30 kW, wytwarzanego w procesie spalania paliw stałych. Sukcesywna wymiana starszych kotłów na nowocześniejsze, mniej emisyjne będzie wpływała na polepszenie jakości powietrza. Wszystkie te zapisy wpłyną korzystnie na obniżenie emisji komunalno-bytowej. Pozostawione zespoły zieleni wysokiej będą wpływać na zatrzymanie i wchłanianie zanieczyszczeń.

Nie przewiduje się, że założenia planu przyczynią się do zmian klimatu.

Teren objęty opracowaniem podlega ochronie akustycznej. Na obszarach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej przyjęto poziom hałasu jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub usług, jak dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zaś na terenie zieleni urządzonej oraz terenie usług sportu i rekreacji lub zieleni urządzonej, jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. W budynkach mieszkalnych jednorodzinnych i usługowych z zakresu edukacji oraz z zakresu opieki społecznej ustalono zapewnienie wymagań dotyczących zabezpieczenia budynków przed hałasem np. poprzez zastosowanie materiałów elewacyjnych, stolarki okiennej i drzwiowej o odpowiedniej izolacyjności akustycznej oraz ścian kurtynowych. Dodatkowo w celu ochrony przyszłych mieszkańców, od ulicy Zabłudowskiej zlokalizowana została w pierwszej linii zabudowy, zabudowa niechroniona akustycznie, tj. usługowa, dla której nie są normowane dopuszczalne poziomy hałasu środowiskowego. Takie umiejscawianie zabudowy usługowej i głębiej zabudowy mieszkaniowej, w znacznej odległości od uciążliwego ciągu komunikacyjnego jest najprostszą metodą ochrony przed hałasem. Pozwoli to zabezpieczyć budynki mieszkalne położone dalej.

Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na ludzi. Podwyższona emisja pól elektromagnetycznych może wystąpić jedynie w przypadku instalowania nadawczych urządzeń telekomunikacyjnych wysokiej mocy w postaci m.in. stacji bazowych telefonii komórkowych, ale wówczas pola elektromagnetyczne są odnotowywane na bardzo dużych wysokościach, w miejscach niedostępnych dla ludności. Zakazano lokalizacji wolno stojących masztów i wież (tj. nie umieszczanych na budynkach).

Gospodarka odpadami będzie funkcjonowała w oparciu o zorganizowany system odbierania odpadów komunalnych od mieszkańców miasta z uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów surowcowych. Pozwoli to na zmniejszenie obciążenia środowiska naturalnego rosnącym strumieniem odpadów. Dodatkowo na całym obszarze objętym planem wyklucza się przeznaczenie pod teren gospodarowania odpadami.

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu nie przewiduje się zagrożeń względem niekorzystnego wpływu na zdrowie i życie ludzi.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY (BIORĄC POD UWAGĘ CELE I GEOGRAFICZNY ZASIĘG PROJEKTU PLANU ORAZ CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU)

Biorąc pod uwagę lokalizację najbliższych (względem położenia opracowywanego planu) obszarów Natura 2000 (rys. 7) - Puszczę Knyszyńską (kod PLB200003), Ostoję Knyszyńską (kod PLH200006), ich zadania ochronne a także cel i geograficzny zasięg projektu planu, nie

przewiduje się negatywnych oddziaływań omawianego terenu na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

Zgodnie z zapisami ustawowymi rolą prognozy nie jest ocena przyjętych w projekcie planu rozwiązań planistycznych, a sprawdzenie czy w przyjętych rozwiązaniach zabezpieczony został we właściwy sposób interes środowiska przyrodniczego, w tym zdrowia i życia ludzi. Szczegółowość dokumentu uzależniona jest od szczegółowości zapisów planu. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu.

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy Górne w Białymstoku w rejonie ulic Jachtowej i Zagórki opracowywano równolegle z projektem planu. Zespół autorski prognozy pozostawał w stałym kontakcie z zespołem projektowym projektu planu i jego członkowie uczestniczyli w posiedzeniach, na których konkretyzowały się rozwiązania projektowe. W wyniku zastosowania takiej metody dla opracowania przyjęto rozwiązania przestrzenne, które pozwoliły na uniknięcie potencjalnych znaczących kolizji i konfliktów przestrzennych, doprowadzając do wyboru najbardziej pożądanych i optymalnych kierunków działań.

Wariant „zerowy", czyli nie przystąpienie do sporządzenia projektu planu, byłoby znacznie mniej korzystne. Nie uporządkowane byłyby zasady kształtowania zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o charakterze ekstensywnym, z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych i ekofizjograficznych, w tym obszarów okresowo podmokłych i wysokiego poziomu wód gruntowych. Nie określone zostałoby przeznaczenie terenów zlokalizowanych wzdłuż ulicy Zabłudowskiej pod zabudowę usługową, z dopuszczeniem rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 w rejonie skrzyżowania ulic Zabłudowskiej i Jachtowej, a także nie wyznaczone byłyby ciągi komunikacyjne w celu kształtowania ciągłości struktury miejskiej. W wyniku braku planu na terenach nie posiadających mpzp zastosowane zostałyby inne procedury – decyzje o warunkach zabudowy, w celu prowadzenia polityki przestrzennej. Procedury te w bardzo ograniczonym zakresie uwzględniają problemy związane z kształtowaniem i ochroną środowiska przyrodniczego. Można by było się spodziewać chaotycznego rozwoju budownictwa. A tak projekt planu przewiduje utrzymanie charakteru układu przestrzennego poprzez kształtowanie zasad zabudowy i zagospodarowania o niskiej intensywności. Zakłada przeznaczenie obszaru pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną głównie wolno stojącą, a także pod niezbędne usługi towarzyszące ww. zabudowie, zwłaszcza wzdłuż ulicy Zabłudowskiej. Planuje się również kształtowanie układu komunikacyjnego w powiązaniu z systemem dróg miejskich, umożliwiającego prawidłową obsługę nowej zabudowy wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną. Na obszarze opracowania, w miejscu wyznaczonego w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku" łącznika systemu przyrodniczego oraz wspomagającego systemu przyrodniczego, zakłada się kształtowanie zabudowy i zagospodarowania terenu z uwzględnieniem powiązań ekologicznych. W projekcie planu starano się uwzględnić kryteria zrównoważonego rozwoju, poprzez wprowadzenie możliwie jak największych obszarów biologicznie czynnych, nie blokując jednocześnie rozwoju inwestycji. Zwrócono uwagę na zespoły zieleni wysokiej i takie to zostały odpowiednio zaznaczone na rysunku planu, z zaleceniem ich utrzymania i uzupełnienia oraz maksymalnym wkomponowaniu w projektowane zagospodarowanie.

Zadaniem planowania przestrzennego jest zapewnienie utrzymania warunków równowagi przyrodniczej oraz racjonalna gospodarka zasobami środowiska.

12. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy Górne w Białymstoku w rejonie ulic Jachtowej i Zagórki wykonano na podstawie art. 17 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.) oraz art. 46 pkt 1 i art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.). Prognoza zawiera możliwie wyczerpujące opisanie środowiska w jego złożoności oraz przewidywania jego zmian spowodowanych oddziaływaniem wprowadzonych zamierzeń realizacyjnych dokumentu planistycznego.

Projekt planu obejmuje obszar o powierzchni około 97,26 ha, w rejonie ulic: Zabłudowskiej, Oceanicznej, Helskiej, Albatrosa oraz wzdłuż granic: administracyjnej miasta i granic systemu przyrodniczego w rejonie ul. Wydmowej, Sztormowej i Gminnej. Opracowanie obejmuje obszar z istniejącą zabudową mieszkaniową niskiej intensywności oraz tereny aktywności gospodarczej.

Na niewielkiej części przedmiotowego obszaru obowiązują ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy Górne w Białymstoku (obszar systemu przyrodniczego miasta) uchwalonego uchwałą Nr XXX/342/12 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 25 czerwca 2012 r., obejmujące układ komunikacyjny. Przewiduje się utrzymanie rozwiązań przyjętych w planie obowiązującym.

Osiedle Dojlidy Górne, położone w zewnętrznej strukturze miasta, charakteryzuje się dużą powierzchnią terenów otwartych o wysokich walorach krajobrazowych oraz zabudową mieszkaniową o niskiej intensywności. Potrzeba sporządzenia planu wynika z konieczności określenia zasad zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy, przede wszystkim mieszkaniowej jednorodzinnej o charakterze ekstensywnym, z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych i ekofizjograficznych, w tym obszarów okresowo podmokłych z wysokim poziomem wód gruntowych. Konieczne jest określenie przeznaczenia terenów zlokalizowanych wzdłuż ulicy Zabłudowskiej pod zabudowę usługową, z dopuszczeniem rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 w rejonie skrzyżowania ulic Zabłudowskiej i Jachtowej. Niezbędne jest również wyznaczenie ciągów komunikacyjnych w celu kształtowania ciągłości struktury miejskiej.

Na przedmiotowym obszarze przewiduje się utrzymanie charakteru układu przestrzennego poprzez kształtowanie zasad zabudowy i zagospodarowania o niskiej intensywności. Zakłada się przeznaczenie obszaru pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, głównie wolno stojącą, a także pod niezbędne usługi towarzyszące ww. zabudowie, zwłaszcza wzdłuż ulicy Zabłudowskiej. Planuje się kształtowanie układu komunikacyjnego w powiązaniu z systemem dróg miejskich, umożliwiającego prawidłową obsługę nowej zabudowy wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną. Na obszarze opracowania, w miejscu wyznaczonego w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku" łącznika systemu przyrodniczego oraz wspomagającego systemu przyrodniczego, zakłada się kształtowanie zabudowy i zagospodarowania terenu z uwzględnieniem powiązań ekologicznych.

Podczas opracowywania projektu planu wzięto pod uwagę dokumenty o zasięgu miejskim, wojewódzkim i krajowym (uwzględniające wytyczne międzynarodowe i wspólnoty Unii Europejskiej) odnoszące się do jego zakresu oraz pozostałe dane wynikające z monitoringu środowiskowego, zwłaszcza dotyczące jakości wód i powietrza.

Według opracowania ekofizjograficznego z 2011 r. (mapa: Przydatność terenu do funkcji użytkowych) prawie cały analizowany teren ma średnio korzystne warunki fizjograficzne do zabudowy. Dobre warunki fizjograficzne do zabudowy znajdują się w południowo-środkowej części, zaś niekorzystne w miejscach przebiegu doliny rzecznej. Warunki gruntowo-wodne terenu są ściśle związane z budową geologiczną i hydrograficzną. Na prawie całym obszarze pierwszy poziom wody gruntowej od powierzchni terenu jest wysoki i wynosi od 1 do 2 m p.p.t., zaś w zachodniej części jest on niższy i wynosi od 2 do 4 m p.p.t. Poziom wód gruntowych może ulegać okresowym wahaniom w zależności od pory roku oraz ilości opadów atmosferycznych. Dla drobno powierzchniowych terenów leśnych oraz terenów z zaawansowaną sukcesją leśną proponuje się aktualny sposób użytkowania lub ich wykorzystania w charakterze urządzonej zieleni wysokiej. Ze względu na walor ekologiczny tych terenów wskazane jest utrzymanie ich obecnej funkcji, jednak w wypadku zainwestowania budowalnego powinny one stanowić bazę nowych obszarów zieleni urządzonej. Fragmenty występujących dolin rzecznych, które to są w granicach systemu korytarzy ekologicznych, również są preferowane do urządzania zieleni miejskiej i terenowych obiektów sportowo-rekreacyjnych. Zieleń osiedlowa, komunikacyjna pełni funkcję uzupełniającą system przyrodniczy. Zaś dla fragmentów użytków rolnych preferuje się aktualną formę użytkowania.

W „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku" obszar objęty projektem planu oznaczony zostały jako 2MN – tereny zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności. Funkcje podstawowe na terenach 2MN to zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Tereny w rejonie ulicy Zabłudowskiej oznaczono jako 2AG (tereny aktywności gospodarczej, z dopuszczeniem rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2). Funkcje podstawowe na terenach 2AG to zabudowa produkcyjna, zabudowa magazynowo składowa, zabudowa parków technologicznych oraz centrów wystawienniczych, zabudowa usługowa z zakresu usług rynkowych. W rejonie ulic Zabłudowskiej i Oceanicznej wyznaczono miejsce centralne, w którym zgodnie ze Studium wskazuje się obszar stanowiący koncentrację funkcji usługowych służących lokalnej społeczności w ramach osiedla mieszkaniowego. W strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta ważnymi elementami identyfikacji przestrzennej będą lokalne ośrodki usługowe. Podstawę do kształtowania lokalnych ośrodków usługowych będą stanowiły istniejące zespoły obiektów o funkcjach usługowych lub ciągi usługowe lokalizowane w parterach budynków mieszkalnych. Niewielkie fragmenty lasu znajdujące się w granicach projektu planu wchodzą w skład obszarów podstawowego systemu przyrodniczego. Podstawowy system przyrodniczy tworzą obszary o najwyższych walorach przyrodniczych, mające znaczenie dla funkcjonowania całego miasta lub regionu, pełniące nadrzędne funkcje przyrodnicze (głównie klimatyczną, hydrologiczną i biologiczną) oraz podporządkowane im funkcje poza przyrodnicze (estetyczną, rekreacyjno-wypoczynkową). Fragmenty zachodzącej na obszar opracowania doliny rzecznej oraz część północna należą do systemu przyrodniczego wspomagającego. Tam też, na niektórych fragmentach zostały ukazane łączniki systemu przyrodniczego, pełniące funkcję powiązań przyrodniczych, pomiędzy ważnymi elementami systemu przyrodniczego. System przyrodniczy wspomagający pełni funkcję uzupełniającą i wspomagającą obszar systemu przyrodniczego podstawowego. Wspomagający system przyrodniczy tworzą obszary, na których funkcje przyrodnicze oraz pozaprzyrodnicze, w tym mieszkaniowa, usługowa i aktywności gospodarczej, są równoważne. Stanowią uzupełnienie podstawowego systemu przyrodniczego, przenikające w obszary zurbanizowane. Łączniki systemu przyrodniczego są to tereny umożliwiające zachowanie ciągłości funkcjonalno-przestrzennej pomiędzy elementami obszarowymi systemu

podstawowego i wspomagającego, pełniące funkcje powiązań ekologicznych, a także zwiększające oddziaływanie systemu przyrodniczego na tereny zurbanizowane.

W wyniku realizacji projektu planu dojdzie do uszczuplenia powierzchni biologicznie czynnej w związku z przeznaczeniem części terenu pod inwestycje, realizację nowej zabudowy. Wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz obsługujących ją dróg na tereny dotychczas niezabudowane będzie się wiązało z przekształceniami w środowisku typowymi dla terenów nowych inwestycji w zakresie rzeźby, powierzchni biologicznie czynnych, klimatu, roślinności, krajobrazu, bioróżnorodności, zagrożeń odpadami czy zagrożeń hałasem.

W możliwie największym stopniu powinny zostać zachowane zbiorowiska roślinności naturalnej, zbiorowiska leśne, oraz fragmenty doliny rzecznej, co jest istotne z punktu widzenia zachowania różnorodności biologicznej i prowadzenia zrównoważonego rozwoju w mieście.

Dbanie o strukturę funkcjonalno-przestrzenną, utrzymanie w planowaniu przestrzennym priorytetu ochrony lokalnych wartości środowiskowych, uwzględnienie zachowania terenów zieleni to działania mogące obniżyć podatność miasta na zjawiska klimatyczne przy zmieniających się warunkach klimatycznych. Tereny zieleni pełnią nadrzędne funkcje przyrodnicze, głównie klimatyczną, hydrologiczną i biologiczną oraz podporządkowane im funkcje pozaprzyrodnicze, w tym wypoczynkową, estetyczną czy mieszkaniową. Niestety obserwowana jest stała presja na tereny i sukcesywne osłabianie sprawności systemu przyrodniczego miasta poprzez wprowadzanie zabudowy oraz niewystarczającą ochronę istniejących zasobów terenów zielonych. Dlatego w planie powinno się w maksymalny sposób wykorzystać istniejące naturalne kompleksy zieleni w kształtowaniu zieleni tej części osiedla.

W ogólnym ujęciu urbanistycznym prywatne i publiczne tereny zieleni mogą łącznie tworzyć zielone łańcuchy. Które mogą pozytywnie wpływać na ogólną estetykę miasta, ale również na jego klimat i przyrodę. Niewątpliwie zieleń w mieście odgrywa bardzo ważną rolę, a jej obecność (lub jej brak) bezpośrednio wpływa na życie mieszkańców. Naszym obowiązkiem jest więc nie tylko dbać o istniejące tereny zieleni, ale również inicjować i wspierać powstawanie nowych, także tych najmniejszych. Drzewa przeciwdziałają miejskim wyspom ciepła, dają cień, obniżają temperaturę w upalne dni i oczyszczają powietrze. Warto je sadzić, chronić oraz o nie dbać.

Realizacja projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wywoła zróżnicowane przekształcenia środowiska przyrodniczego, w zależności od aktualnego sposobu zagospodarowania terenu oraz charakteru zaprojektowanych funkcji. Ocenę zmian w środowisku przyrodniczym (w tym zdrowia ludzi), wywołaną realizacją ustaleń projektu planu dokonano dla wydzielonych w planie terenów różniących się przeznaczeniem, którą przedstawiono poniżej.

Tabela 3 Prognoza w zakresie skutków dla środowiska (w tym zdrowia i życia ludzi), które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu

FUNKCJA TERENU	WPŁYW REALIZACJI PROJEKTU MPZP NA ŚRODOWISKO, W TYM NA ZDROWIE I ŻYCIE LUDZI
Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej **MNW**	- uzupełnienie zabudowy w uporządkowany sposób, - zaspokojenie potrzeb społecznych ludzi, - kształtowanie krajobrazu miejskiego, - ograniczenie powierzchni zieleni wysokiej, - utrzymanie fragmentów zespołów zieleni wysokiej, - zachowanie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej wpływającej pozytywnie na mikroklimat, na możliwość magazynowania, retencjonowania wód opadowych w miejscu ich powstawania, na oczyszczanie powietrza z substancji zanieczyszczających po-

FUNKCJA TERENU	WPŁYW REALIZACJI PROJEKTU MPZP NA ŚRODOWISKO, W TYM NA ZDROWIE I ŻYCIE LUDZI
Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub usług **MNW-U** Teren usług **U**	przez strukturę roślin, - zachowanie wskazanych wartościowych drzew oraz szpalerów drzew, - ingerencja w podłoże podczas procesów budowlanych, - utwardzanie, uszczelnianie powierzchni terenu, - emisja hałasu, - pobór wody i energii, - wytwarzanie odpadów i ścieków, - podłączenie obiektów do miejskiej sieci ciepłowniczej lub korzystanie z proekologicznych nośników energii wpłynie korzystnie na klimat oraz jakość powietrza, - zaopatrzenie w wodę z ogólnomiejskiej sieci wodociągowej, - odprowadzanie ścieków do ogólno miejskiej kanalizacji sanitarnej, - gospodarka odpadami oparta o system miejski, - zastosowanie odpowiednich zapisów planistycznych odnośnie dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej,
Teren zieleni urządzonej **ZP**	- zmiana przeznaczenia terenu leśnego na cele nieleśne na terenie 1ZP, - zachowanie wysokiej minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, - zakaz budowy budynków i lokalizacji parkingów, - zgrupowania roślinności, zieleń wysoka, nawierzchnie trawiaste sprzyjają retencji w zlewni, poprawiają mikroklimat i wilgotność powietrza w mikroskali, sprzyjają bytowaniu drobnej fauny i awifauny, napowietrzają,
Teren usług sportu i rekreacji lub zieleni urządzonej **US-ZP**	- zachowanie wysokiej minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, - zagospodarowanie zielenią w zróżnicowanej formie i kompozycji, - możliwość czynnego wypoczynku na świeżym powietrzu, - stworzenie warunków do rekreacji, sportu,
KDG – teren drogi głównej **KDL** – teren drogi lokalnej **KDD** – teren drogi dojazdowej **KR** – teren drogowej wewnętrznej	- realizacja inwestycji celu publicznego, - emisja hałasu, - emisja substancji zanieczyszczających z ruchu samochodowego, - zasolenie gleb wzdłuż dróg podczas odladzania jezdni, - wykopy, nasypy, - utwardzenie nawierzchni, - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, - stosowanie w pasach drogowych gatunków drzew i krzewów odpowiednich do nasadzeń przyulicznych.

W zakresie kształtowania zieleni na całym obszarze objętym planem ustalono zagospodarowanie zielenią w formie kompozycji wielostopniowej (drzew, krzewów i roślin okrywowych). Istniejące na całym obszarze drzewa i naturalne kompleksy zieleni wysokiej powinny być wkomponowane w zagospodarowaniu zieleni towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej. Należy uwzględnić istniejące i projektowane szpalery drzew. Rola przyrodnicza zieleni miejskiej, w tym klimatyczna, hydrologiczna i biologiczna, jest wiodącą dla kształtowania jakości i stanu środowiska przyrodniczego w mieście oraz dla stanu sanitarnego miasta. Drzewa, w szczególności duże i stare odgrywają ogromną rolę przyrodniczą i ekologiczną. Poprzez pochłanianie dwutlenku węgla, poprawiają skład powietrza. Oczyszczają powietrze z pyłów i gazów. Zatrzymują one i usuwają z otoczenia szereg składników tworzących smog. Mają

korzystny wpływ na sytuację gruntowo-wodną. Powodują zatrzymanie wody opadowej w strefie korzeniowej i pod koroną oraz magazynują wodę w swoich tkankach.

W zakresie zagospodarowania części terenów z zespołami zieleni wysokiej ustalono utrzymanie istniejących zespołów zieleni wysokiej oraz jej uzupełnienie. Istniejące drzewa zostaną maksymalnie wkomponowane w projektowane zagospodarowanie. Ustalono również wprowadzenie nowych nasadzeń drzew, krzewów i roślinności z uwzględnieniem warunków siedliskowych. Dopuszczono niezbędną wycinkę drzew w celu lokalizacji: zabudowy- zgodnie z ustaleniami szczegółowymi, dojść, dojazdów i infrastruktury technicznej. Wskazane do zachowania wartościowe gatunki drzew takie jak brzozy i dęby zostaną wkomponowane w projektowane zagospodarowanie. Ustalono utrzymanie terenu biologicznie czynnego wokół ich pnia, a w przypadku braku takiej możliwości, stosowanie nawierzchni przepuszczalnych. Ich wycinka została dopuszczona ze względów sanitarnych oraz zagrożenie ludzi lub mienia. Zwaloryzowano również i wskazano do zachowania i uzupełnień istniejące szpalery drzew.

Na wyznaczonym terenie zieleni urządzonej (1ZP) oraz terenie uslug sportu i rekreacji lub zieleni urządzonej (1US-ZP) ustalono zagospodarowanie zielenią w zróżnicowanej formie i kompozycji (np. drzew, krzewów i roślin okrywowych) o wysokim stopniu bioróżnorodności. Na terenach tych ustalono udział powierzchni biologicznie czynnej na minimum 80 %. Istniejące drzewa na terenie 1ZP zostaną wkomponowane w projektowane zagospodarowanie. Ich wycinka została dopuszczona w przypadku lokalizacji niezbędnych dojść i dojazdów o nawierzchniach przepuszczalnych, elementów małej architektury, infrastruktury technicznej oraz zagrożenie ludzi lub mienia. Na terenie zieleni urządzonej (1ZP) zakazano budowy budynków i lokalizacji parkingów.

W przypadku budowy parkingów (nie dotyczy parkingów wielopoziomowych i na terenach komunikacji drogowej publicznej) ustalono zagospodarowanie terenu z uwzględnieniem zieleni w proporcji co najmniej 1 drzewo na 5 miejs postojowych w obrębie parkingu lub po jego obrysie. Roślinność wprowadzona na teren parkingu nie tylko zatrzymuje wodę opadową i ma korzystny wpływ na lokalny mikroklimat, ale też oczyszcza powietrze z kancerogennych produktów spalania paliw, z pyłów i innych zanieczyszczeń. Ustalono również stosowanie, w pasach drogowych ulic gatunków drzew i krzewów odpowiednich do nasadzeń przyulicznych pod względenm estetyki i odporności w miejscach wolnych od infrastruktury technicznej, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego i pieszych.

Teren objęty opracowaniem podlega ochronie akustycznej. Na obszarach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej przyjęto poziom hałasu jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub usług, jak dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zaś na terenie zieleni urządzonej oraz terenie usług sportu i rekreacji lub zieleni urządzonej, jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. W budynkach mieszkalnych jednorodzinnych i usługowych z zakresu edukacji oraz z zakresu opieki społecznej ustalono zapewnienie wymagań dotyczących zabezpieczenia budynków przed hałasem np. poprzez zastosowanie materiałów elewacyjnych, stolarki okiennej i drzwiowej o odpowiedniej izolacyjności akustycznej oraz ścian kurtynowych. Dodatkowo w celu ochrony przyszłych mieszkańców, od ulicy Zabłudowskiej zlokalizowana została w pierwszej linii zabudowy, zabudowa niechroniona akustycznie, tj. usługowa, dla której nie są normowane dopuszczalne poziomy hałasu środowiskowego. Takie umiejscawianie zabudowy usługowej i głębiej zabudowy mieszkaniowej, w znacznej odległości od uciążliwego ciągu komunikacyjnego jest najprostszą metodą ochrony przed hałasem. Pozwoli to zabezpieczyć budynki mieszkalne położone dalej.

Czynnikiem, który w warunkach silnej antropopresji, może łagodzić jej negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego oraz może wspomagać zachowanie ekologicznych funkcji terenów, jest wprowadzenie obowiązku zachowania powierzchni biologicznie czynnych, zapewniających warunki życia organizmów żywych, produkcji materii organicznej oraz warunki infiltracji wód opadowych i roztopowych do gruntu. W tym celu w projekcie ustalono nieprzekraczalne parametry zabudowy oraz minimalne powierzchnie biologicznie czynne. Ponadto zapisy projektu planu ustalają działania i zasady zagospodarowania mające na celu ochronę wód powierzchniowych i gruntowych, ochronę powietrza i klimatu, ochronę przed polami elektromagnetycznymi oraz prawidłową gospodarkę odpadami. Wprowadzone rozwiązania ograniczające lub eliminujące negatywny wpływ na środowisko, w tym na zdrowie i życie ludzi realizacji projektu planu zostały dostosowane do planowanej funkcji oraz sąsiedztwa omawianego terenu.

Nie przewiduje się by zamierzenia określone w projekcie planu miejscowego wpłynęły na zmianę klimatu.

Wariant „zerowy", czyli nie przystąpienie do sporządzenia projektu planu, byłoby znacznie mniej korzystne. Nie uporządkowane byłyby zasady kształtowania zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o charakterze ekstensywnym, z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych i ekofizjograficznych, w tym obszarów okresowo podmokłych i wysokiego poziomu wód gruntowych. Nie określone zostałoby przeznaczenie terenów zlokalizowanych wzdłuż ulicy Zabłudowskiej pod zabudowę usługową, z dopuszczeniem rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 w rejonie skrzyżowania ulic Zabłudowskiej i Jachtowej, a także nie wyznaczone byłyby ciągi komunikacyjne w celu kształtowania ciągłości struktury miejskiej. W wyniku braku planu na terenach nie posiadających m.p.z.p. zastosowane zostałyby inne procedury – decyzje o warunkach zabudowy, w celu prowadzenia polityki przestrzennej. Procedury te w bardzo ograniczonym zakresie uwzględniają problemy związane z kształtowaniem i ochroną środowiska przyrodniczego. Można by było się spodziewać chaotycznego rozwoju budownictwa. A tak projekt planu przewiduje utrzymanie charakteru układu przestrzennego poprzez kształtowanie zasad zabudowy i zagospodarowania o niskiej intensywności. Zakłada przeznaczenie obszaru pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną głównie wolno stojącą, a także pod niezbędne usługi towarzyszące ww. zabudowie, zwłaszcza wzdłuż ulicy Zabłudowskiej. Planuje się również kształtowanie układu komunikacyjnego w powiązaniu z systemem dróg miejskich, umożliwiającego prawidłową obsługę nowej zabudowy wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną. W projekcie planu starano się uwzględnić kryteria zrównoważonego rozwoju, poprzez wprowadzenie możliwie jak największych obszarów biologicznie czynnych, nie blokując jednocześnie rozwoju inwestycji. Zwrócono uwagę na zespoły zieleni wysokiej i takie to zostały odpowiednio zaznaczone na rysunku planu, z zaleceniem ich utrzymania i uzupełnienia oraz maksymalnym wkomponowaniu w projektowane zagospodarowanie.

Monitoring skutków realizacji ustaleń planu prowadzony będzie w ramach analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym dokonywanej zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przez Prezydenta Miasta uwzględniającej m.in. prowadzone na bieżąco rejestry wydanych pozwoleń na budowę, rejestry obiektów oddanych do użytku, zestawienia rozbiórek obiektów oraz wydanych zezwoleń na realizację dróg.

Biorąc pod uwagę lokalizację najbliższych (względem położenia projektu planu) obszarów Natura 2000 – Puszczę Knyszyńską i Ostoję Knyszyńską, ich zadania ochronne a także cel

i geograficzny zasięg opracowania, nie przewiduje się negatywnych oddziaływań omawianego terenu na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

Ze względu na przyjęte zagospodarowanie terenu objętego projektem planu oraz mogące powstać zamierzenia inwestycyjne w wyniku realizacji jego ustaleń, nie stwierdza się wystąpienia możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko.

WYKORZYSTANE MATERIAŁY

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r., poz. 647);
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478);
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2025 r., poz. 567);
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r., poz. 1587 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r., poz. 733);
- Standardowe Formularze Danych Natura 2000: Ostoja Knyszyńska (PLH200006) - aktualizacja w 03.2024 r., Puszcza Knyszyńska (PLB200003) – aktual. w 03.2024 r., Ostoja Narwiańska (PLH200024) – aktual. w 03.2024 r., Bagienna Dolina Narwi (PLB200001) – aktual. w 03.2024 r., Narwiańskie Bagna (PLH200002) – aktual. w 03.2024 r.;
- Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych - AKPOŚK 2022 - obwieszczenie Ministra Infrastruktury z dnia 17 marca 2023 r. (M.P. 2023 r. poz. 503) wraz z wcześniejszymi aktualizacjami KPOŚK;
- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej;
- Europejska konwencja krajobrazowa sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz.U. z 2006 r Nr 14, poz. 98);
- Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego PGW Wody Polskie, 2015 r. (aktual. w 2020 r.);
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły – przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. poz. 1911) wraz z jego aktualizacją przyjętą rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 300);
- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2019 r.;
- Krajowa Polityka Miejska 2030 - przyjęta uchwałą Nr 136 Rady Ministrów z dnia 14 czerwca 2022 r.;

- Stan środowiska w województwie podlaskim. Raport 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku, Białystok 2020 r.;
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2023, GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku, Białystok, kwiecień 2024 r.;
- Ocena stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu wód powierzchniowych województwa podlaskiego w 2017 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku, Białystok czerwiec 2018 r.;
- Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2023 w województwie podlaskim, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku GIOŚ, Białystok, czerwiec 2024 r.;
- Program ochrony powietrza dla aglomeracji białostockiej - uchwała Nr XXXIV/415/13 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 20 grudnia 2013 r. wraz z jego zmianą – uchwała Nr XIX/235/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 8 czerwca 2020 r. oraz uchwałą Nr XLIV/610/2022 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2022 r.;
- Raport z oceny stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2019, PIG-PIB, Warszawa, listopad 2020 r.;
- 2022 - Klasy jakości wód podziemnych – monitoring jakości wód podziemnych – monitoring diagnostyczny, marzec 2023 r. (https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2022.html);
- Strategiczna mapa hałasu miasta Białystok, 2022 r.;
- Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa podlaskiego – uchwała Nr LXII/931/2024 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 19 lutego 2024 r.;
- Program ochrony środowiska dla miasta Białystok na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028, Białystok 2022 r. – uchwała Nr LIV/767/22 Rady Miasta Białystok z dnia 23 maja 2022 r.;
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego - uchwała Nr XXXVI/330/17 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 maja 2017 r. (Dz.U.W.P. poz. 2777) zmieniony uchwałą Nr XXXIX/356/17 z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.W.P. poz. 3270);
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego, Białystok 2016 r.;
- Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2023-2028 - uchwała Nr VII/78/2024 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 26 listopada 2024 r.;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, październik 2013 r.;
- Plan Adaptacji Miasta Białystok do zmian klimatu do roku 2030 – uchwała Nr XIV/210/19 Rady Miasta Białystok z dnia 23 września 2019 r.;
- Ekofizjografia Białegostoku, Tom I Wstęp i diagnoza stanu środowiska przyrodniczego, Kwiatkowski W., Gajko K., Białystok 2011 r.;
- Ekofizjografia Białegostoku, Tom II Ocena i funkcjonowanie środowiska, uwarunkowania ekofizjograficzne, Kwiatkowski W., Gajko K., Białystok 2012 r.;
- „Inwentaryzacja awifauny na obszarze miasta Białystok", Mirski P., Płowucha A., Siuchno R., Białystok 2011 r.;

- „Inwentaryzacja fauny płazów, gadów oraz motyli dziennych na obszarze miasta Białegostoku", Chętnicki W., Werpachowski C., Łupiński S., Giedrewicz M., Klimczuk P., Gawędzki P., Buńkowski T., Czerniak W., Białystok 2011 r.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku - uchwała Nr XII/165/19 Rady Miasta Białystok z dnia 18 czerwca 2019 r. zmieniona uchwałą Nr LXXVII/1079/23 z dnia 18 grudnia 2023 r.;
- Mały Rocznik Statystyczny Polski 2024, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, www.stat.gov.pl, lipiec 2024 r.;
- Klimat województwa podlaskiego, Górniak A., Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Białystok 2000 r.;
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy Górne w Białymstoku (obszar systemu przyrodniczego miasta), Drożdżal E., Misiewicz K., Białystok 21 czerwca 2012 r.;
- Uchwała Nr III/22/24 Rady Miasta Białystok z dnia 23 maja 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy Górne w Białymstoku w rejonie ulic Jachtowej i Zagórki;
- Projekt uchwały Rady Miasta Białystok w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy Górne w Białymstoku w rejonie ulic Jachtowej i Zagórki;
- mapy ewidencji i klasyfikacji gruntów miasta;
- własne obserwacje w terenie;
- https://natura2000.gdos.gov.pl;
- https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy;
- https://klimada2.ios.gov.pl;
- https://www.gov.pl/web/gios;
- https://isok.gov.pl/hydroportal.html;
- https://wody.gov.pl;
- https://bts.socware.pl;
- https://gisbialystok.pl.

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Zakres obejmujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy Górne w Białymstoku w rejonie ulic Jachtowej i Zagórki 4

Rysunek 2 Przydatność terenu do funkcji użytkowych.....9

Rysunek 3 Wyrys ze *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku* 12

Rysunek 4 Położenie projektu mpzp na tle obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w Białymstoku 13

SPIS TABEL

Tabela 1 Cele *Programu ochrony środowiska dla miasta Białystok* powiązane z projektem planu 15

Tabela 2 Wpływ realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska.....43

Tabela 3 Prognoza w zakresie skutków dla środowiska (w tym zdrowia i życia ludzi), które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu 56

SPIS ZDJĘĆ

Zdjęcie 1a, 1b, 1c, 1d i 1 e Zespoły zieleni wysokiej i pojedyncze drzewa.....26

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik 1 Istniejący stan środowiska przyrodniczego w granicach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy Górne w Białymstoku w rejonie ulic Jachtowej i Zagórki

Załącznik 2 Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy Górne w Białymstoku w rejonie ulic Jachtowej i Zagórki

Załącznik 3 Oświadczenie kierującego zespołem wykonawców prognozy oddziaływania na środowisko o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.)

ZAŁĄCZNIK 3

Oświadczenie kierującego zespołem wykonawców prognozy oddziaływania na środowisko o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.)

Ja, Kamila Misiewicz, będąca autorem prognozy oddziaływania na środowisko oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm);

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

STARSZY INSPEKTOR
Kamila Misiewicz
Kamila Misiewicz